

UNDER DANNEBROG

ORGAN FOR
ØVÆRN OG SØFART

9. ARGANG

2-3

1. AUGUST 1970 NR.

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten ved at samle danske mænd til fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der har gjort tjeneste eller er tjenstgørende i søværnet.

Hovedbestyrelse:

Formand: Kommandørkaptajn K. Hertz, København.

Næstformand: Underdirektør Svend Worm-Petersen, København.

Landssekretær: Assistent Kurt Flatau, København.

Hovedkasserer: Orlogskaptajn S. Thorlund Nielsen, København.

Salgsinspektør Torben Jensen, Glostrup, Distr. I.

Cyklesmed F. Andreasen, Hillerød, Distr. II.

Premierløjtnant E. Thaarup, Slagelse, Distr. III.

Elmontør Bent Hansen, Haslev, Distr. IV.

Kaptajn C. Thomsen, Rønne, Distr. V.

Forretningsfører E. Semberg, Nakskov, Distr. VI.

Ingeniør E. D. Fylling, Odense, Distr. VII.

Fabrikant M. Burcharth, Kolding, Distr. VIII.

Direktør Knud Schrøder, Esbjerg, Distr. IX.

Direktionssekretær Jørgen Mortensen, Grenå, Distr. X.

Fiskeskipper Jens Knak, Lemvig, Distr. XI.

Forvalter Georg Petersen, Frederikshavn, Distr. XII.

Bagermester A. Echvald, Godthåb, Distr. XIII.

Hovedkontor:

Marineforeningen, Bredgade 29,

1260 København K.

Ekspeditionstid daglig kl. 10-13. Lørdag lukket.

Telefon (01) 15 28 86.

Postkonto nr. 1608.

Under Dannebrog:

Medlemsblad for Marineforeningen, udgivet af Dyva & Jeppesens forlag A/S.

Redaktion: Marineforeningen, Bredgade 29, 1260 København K. (se under hovedkontoret).

Ansvarshavende redaktør: Kaj Lund.

Annonceekspedition: Dyva & Jeppesens forlag A/S, Grønnegade 33, 1107 København K., tlf. MI *4180. Postgiro 920.

Trykning: Thejls A/S.

Forsiden:

Flådens leje på Menamfloden. Det thailandske søværn har taget adskillige traditioner i arv fra det danske. Foto K.L.

Vort Under Dannebrog

Kære medarbejdere og læsere.

Det kan synes ugaltant, at redaktionen ved en henvendelse til medlemmerne nævner medarbejderne først, al den stund det er tilstedeværelsen af en læserkreds, der motiverer en redaktør. »Under Dannebrog« skal skrives, før bladet bliver læst, og vort blad er af en sådan art, at læserne i stor udstrækning selv kan være medarbejdere. Når opmærksomheden påkaldes under denne overskrift, er det altså en henvendelse til læserne i deres egenskab af medarbejdere.

Dette gælder i første række afdelingernes formænd og sekretærer, som gerne skulle bidrage regelmæssigt og flittigt med orientering om de lokale aktiviteter til glæde og nytte for andre afdelinger, som på denne måde får impulser til nye emner og former for kammeratlige sammenkomster og andre aktiviteter. Ligeledes kan det være nyttigt at oplyse om kommende begivenheder. Dette bør dog ske i god tid. Alt for mange oplysninger og alt for mange meddelelser om runde fødselsdage indløber så sent, at det først kan publiceres »post festum«.

Det ville være rart, dersom endnu flere læsere betragtede sig som naturlige medarbejdere ved deres eget blad. Ingen behøver at holde sig tilbage af generthed på grund af manglende skriverutine. Det er redaktørens job at være fødselshjælper og bagstopper.

Medlemmerne kan bidrage med f.eks. beretninger og billeder fra deres tid til orlogs eller oplevelser til søs, som kan have kammeraternes interesse. De kan desuden bidrage med ideer og forslag til nye aktiviteter i afdelingerne – baseret på foreningens formålsparagraf.

Kort og godt: Tag aktivt del i bladets udformning. – Bliv medarbejder.

Også hvor det gælder bladets økonomi kan foreningens medlemmer give en hånds-rækning bl.a. ved at henlede opmærksomheden på annoncør-emner, hvor et samarbejde kan tænkes at være til gensidig nytte for annoncører og læsere.

Kai Hertz.

En silhuet, der kan vække minder. Foto K.L.

Marineforeningens jubilarstævne

Stævnet afholdes søndag den 27. august 1972 med møde på Holmen.

Marineforeningen indbyder alle, der blev indkaldt til Søværnet i årene 1967-62-57-52-47-42-37-32-27 o.s.v. til at deltage i Jubilarstævnet til minde om tjenesten i Søværnet.

Det påpeges, at det for at deltage ikke er en betingelse, at man er medlem af Marineforeningen for at deltage, og Marineforeningen ser gerne, at så mange som muligt deltager. Det er ikke alles adresser, som er foreningen bekendt. Imidlertid viser erfaringen fra tidligere, at det først og fremmest er den personlige påvirkning fra kammerat til kammerat, der samler de gamle gæster i Jubilarstævnerne, hvorfor det henstilles til alle interesserede at hjælpe til med at skaffe den gode tilslutning. Det er festligt at møde på Holmen og træffe de gamle kammerater fra ens årgang. Skriv derfor til dem og foreslå, at I mødes på Holmen søndag den 27. august for at genopfriske de fornøjelige minder fra dengang.

Dagens program

Kl. 10.30 stilles ved Værftbroen for enden af Prinsessegade. (Påklædning »Daglig blåt«). Stævnet indledes med parade for chefen for Flådestation København og Marineforeningens landsformand. Efter en kort andagt med nedlæggelse af krans ved mindesmærket for Søværnets personel 1940-45 er der afmarch med Kvindelige Marineres Musikkorps i spid-

sen. Turen går rundt til de kendte steder på Holmen, og vi ender på den gamle Marinekaserne.

Kl. 12.30 skaffes på kaseren, hvorefter der musicerer i kasernegården.

Kl. 14.30 er der »frit slag«, hvor enhver kan op-søge de minderige steder, og der vil endvidere blive lejlighed til en gennemgang af Søværnets museum (Bohlendach-huset) og mastekranen.

Ca. kl. 16.00 slutter Jubilarstævnet 1972 på Holmen.

Til trods for arrangørernes frivillige indsats kan et sådant stævne ikke blive helt gratis, men på den anden side har Marineforeningen forsøgt at gøre prisen så rimelig som mulig, idet vi jo gerne ser, at der kommer mange deltagere.

1. Jubilarparaden - kr. 10,00 pr. deltager.
2. Jubilarfrokost bestående af biksemad, 2 øl, 2 snaps, kaffe og ostemad - kr. 30,00 pr. kuvert.

I betalingen er indbefattet udgifter til musik, dekoration, til- og afrigning af spisesal, materiel, tryksager m.m.

Af hensyn til tilrettelæggelsen er det absolut nødvendigt, at man tilmelder sig på forhånd med navn, nøjagtig adresse samt årgang.

Anmeldelse til Jubilarstævnet - der er bindende - skal ske *senest onsdag den 23. august* til Marineforeningens hovedkontor, Bredgade 29, 1260 Køben-

navn K., telf. (01) 15 28 86. Kontortid 10.00–13.00.
Lørdag lukket.

Tilmelding sker nemmest og hurtigst ved indbetaling af beløbet på foreningens *postkonto nr. 1608*,

ved check, ved postanvisning eller ved personlig henvendelse på kontoret. Adgangskort, billet og program vil da omgående blive tilsendt eller udleveret.

Vel mødt!

Årgang 1921

Udtog af en værnepligtigs dagbog

ved M. RISE

Dagen før dagen

Først vil jeg introducere mig for den, som måske engang om mange år vil læse denne dagbog. Jeg er en ganske almindelig dansk borger uden en eneste titel. Det kan synes formasteligt, at jeg, som ikke er nået op på rangstigen, tør driste mig til at skrive om en proletars liv, om hans drømme og hans håb. Jeg har imidlertid den idé, at den lille jævne mand som alle andre har et følelsesliv, og at den følelsesverden, han lever i, også kan være af interesse for andre.

Nu sidder jeg her i det Herrens år 1921 på et kvistkammer og har det lunt og godt, men afskedstimen er inde.

Gennem min korte vandring gennem livet (ja, endnu er jeg kun 25 år) har jeg været en fri mand i den forstand, at jeg kunne gå og komme efter behag og blot behøvede at indrette mig under de samfundsmæssige love. Normalt kan man arbejde, hvis det passer én, og vil man ikke arbejde, må man sulte.

Jeg sulter ikke, men det har alligevel været skralt med arbejdet i de sidste to år. Årsagen var den, at jeg skulle ind og i trøjen.

Den verden, vi lever i, er indrettet sådan, at vi skal aftjene vor værnepligt, og ingen anstændig borger kan undslå sig for denne pligt, hvis han vil leve i et samfund og tage del i dets goder.

Jeg ved godt, at der er nogle, som søger at unddrage sig pligten, men disse slapsvanser vil jeg ikke kalde for danskere. Det er den samme slags, som ikke gider at røre en finger, men bare løber socialkontorerne på dørene. Selv har jeg aldrig sat min fod i et socialkontor. Hvis man virkelig vil klare sig selv, er der altid udveje, når man er parat til at tage fat på

hvad som helst. Det giver ikke ret mange penge, men det har givet en god samvittighed.

Nok er jeg provinsianer – tildels kvægopdraget – og har gået i den stråtekte skole, men jeg har da lært at lægge to og to sammen. Jeg har også oplevet krigen (1914–18). Jeg kender til torpedering og beskydning med kanoner, og det ønsker jeg ikke om igen. Krigen har vist med al tydelighed, at vort land ikke kan ligge som en fredelig enklave i sin egen drømmeverden og tro, at vi får lov til at passe os selv. Den, som ikke vil forsvare sig, må bøje nakken og gå i trællekår. Skulle det gå løs, så er det på med vanten, gamle dreng. Så ved jeg, at der er behov for alle kræfter. Tro derfor ikke, at jeg er militærbejstret.

For to år siden oplevede jeg at se Kronborg om styrbord. Det skulle enhver dansker prøve, om det så bare var på en tur mellem Ålborg og København. Da jeg stod der ombord i den finske passagerdamper »Acturus« på vej fra Hull til København, må jeg indrømme, at jeg fik en klump i halsen. Det var helt vidunderligt at se noget så skønt og fredeligt. Gennem syv lange år havde jeg pløjet verdenshavene.

Jeg havde svinget mig i livsdansens glæde som alle andre, drukket mit bager og krammet min tøs, gået på valsen, sultet og sanket korn i Liverpools dokker. Jo, der var mange forskellige sager i min køjesæk, deriblandt også krigens rædsler.

Nu gik vi i havn, og de finske søfolk smed tros-serne i land. Jeg var hjemme ved den danske kødgryde. Det var slut med at gnave de senelede knogler af argentinske tyre fra en salttønde. Nu vankede der en stor beskidt bøf med løg, rugbrød med smør, en akvavit fra Ålborg og en kold bajer, ja måske endda

to af hver. Jeg skal nemlig gøre opmærksom på, at saftvand ikke er min svaghed.

Livet er ikke lutter lagkage og bøv med løg. I ethvert menneskes liv kommer episoder, som vender alting topsy turvey. Ofte bliver alle ens fremtidsplaner kuldkastede, og man må begynde forfra, som det skete for mig. †

Jeg havde regnet med at blive hjemme på 6 ugers besøg. Jeg hilste på familien og på gamle venner og begyndte så småt at tænke på at rejse ud igen. Så kom der en kæp i hjulet.

Krigen havde skabt pasrenderiet. Før krigen kunne man rejse pokker i vold uden legitimation. For en sikkerheds skyld havde nogle et såkaldt hjemstedsbevis, som kunne være gavnligt, hvis man skulle søge konsulatet om bistand til hjemsendelse. Nu skulle man derimod fremvise et pas, hvor end man kom frem i den vide verden.

Min indrejse til Danmark var gået smertefrit, men nu måtte jeg til myndighederne for at få tilladelse til udrejse, og der kom en anden tone på. Politimesteren gjorde spydigt opmærksom på, at jeg ikke havde fremstillet mig til session, og jeg forklarede, at jeg havde været i udlandet. Han påstod imidlertid, at jeg var tilmeldt lægdsrullen i 1917, og en sådan tilmeldelse kunne kun ske personligt.

Nu blev det mig lidt for broget: »Det var som satan. Jeg har den onde gale mig ikke sat min fod på dansk jord siden 1913, det beviser mine papirer da tydeligt nok.« Nu var jeg blevet godt gal i knotten.

Jeg skulle nok have været lidt mere diplomat og knapt så bramfri i mine udtalelser. Embedsmanden skruede pludselig bissen på.

Slukøret luskede jeg ud og spekulerede på, hvem der havde meldt mig ind i lægdsrullen. Det kunne vel kun være min moder, pligtopfyldende som hun var. På den anden side påstod idioten, at indmeldelse kun kunne ske ved personlig henvendelse, og så måtte det da være myndighederne, som var på den gale side. Fra myndighederne fik jeg pålæg om at stille på første session.

Det satte en stopper for mine planer om at rejse tilbage til mit kære Donkey Island, for mit pas var inddraget. Læseren vil ikke kunne finde Donkey Island på verdenskortet, og forøvrigt er det slet ikke nogen ø. Det er kælenavnet til en lille munter provinsby i Wales. Den ligger på en klint ud til Bristolkanalen. Om sommeren florerede badelivet, og for badegæsterne var det trælst at klatre fra stranden op ad den stejle klint til byen. En entreprenant mand så en forretning i at anskaffe æsler, som badegæsterne kunne ride på op og ned ad den stejle vej, og æslerne gav byen sit tilnavn.

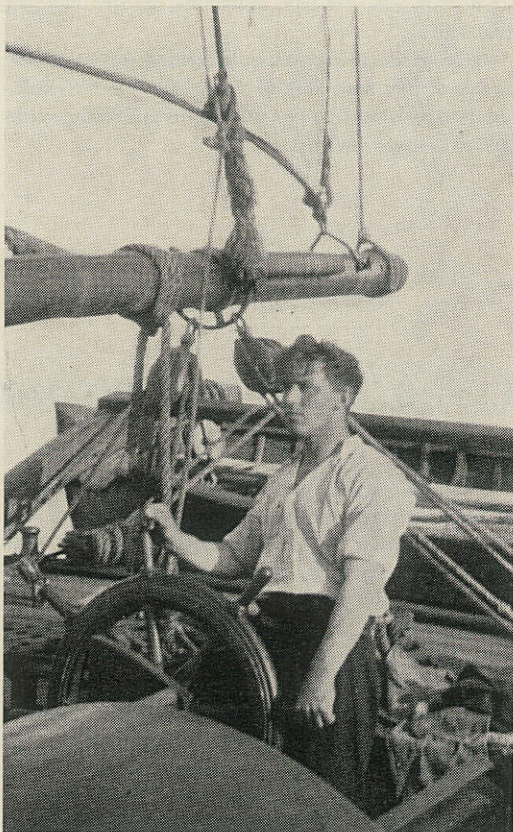
Jeg spekulerede på, hvordan jeg kunne slippe ud af landet uden pas, og to dage før min tid var udløbet, så jeg i Jyllandsposten en annonce: Hotelkarl søges i Apenrade.

Her var chancen for at slippe ud af landet, tænkte jeg. Åbenrå var jo stadig tysk, og så var man ude af landet. Jeg sendte et telegram, og et par timer senere indløb svar: Kom med det samme!

Med lette fjed dansede jeg ned til politimesteren, fremviste telegrammet og forlangte mit pas. Med tilbud om arbejde kunne man ikke nægte mig udrejse. Politimesteren grinede lumsk og udstedte et pas. Jeg grinede ligeså lumsk indvendig og dampede af.

Men hvor længe var Adam i Paris? – Toget rullede over grænsen ved Vamdrup. Told- og paseftersyn blev afviklet i toget, medens vi rullede videre sydpå, og alt var i sin bedste orden. Jeg skiftede i Rotenkrug (Røde Kro) og fattede videre mod Padborg – mod Plebicit-området, hvor franske og engelske tropper holdt justits i valgperioden.

»I syv år har jeg pløjet verdenshavene«. Foto K.L.

I Padborg var der nyt paseftersyn, og nogle bøse herrer spurgte, hvor jeg skulle hen. – Jeg skulle da til England.

– Så må De tilbage igen og få Dem et nyt pas. Dette gælder kun for første zone.

Så nær var friheden og dog så fjern. Mit lumske grin stivnede i en grimasse, og jeg tog til Åbenrå for at blive hotelkarl.

Det var en skrap overgang fra sømandslivet til at bukke og skrabe for lusede pfennig, som ikke var noget værd, pudse gamle fedtede sko og springe for agenter og snobbende gæster, der følte sig som mæcener, hvis de lod en mark glide ned i ens hånd. Husk på, at en mark dengang kun var lig med 12 øre.

Specielt husker jeg en af vore førende kræfter i det sønderjydske, som kom på visit for at inspicere tilrettelæggelsen ved den forestående indlemmelse til det danske rige. Selveste forstander Appel fra Askov Højskole fik sat et værelse ekstra i stand med tæpper og blomster. Jeg pudsede hans gamle sutter, så de skinnede som en nyslikket kalv, og da han rejste, slæbte jeg hans kuffert helt ind i kupeen og lagde dem i bagagenettet for ham. Jeg blev stående og passede på dem, indtil det behagede ham at stige ind. – Tak min ven, var hans belønning, og den blev jeg ikke fed af.

Farvel Åbenrå! Sessionen derhjemme var overstået, og jeg kunne ånde frit til næste år. Her var imidlertid arbejdsløshed over alt, og hvem fanden ville tage en sømand i sit brød?

Jeg prøvede at komme tilbage i mit gamle håndværk og gik op på Sømændenes Forbund med min udenlandske fagforeningsbog for at blive overført til den danske forening. Her blev jeg rent til grin. En overlegen kontorist lod mig vide, at jeg bare kunne rejse tilbage, hvor jeg kom fra.

Det var ivotrigt netop i perioden med den legendariske påskestrejke, hvor alle danske arbejdere rejste sig til arbejdskamp. Selv var jeg holdt udenfor af Sømændenes Forbund og måtte nøjes med at være iagttagere til strejkens tragiske udgang. Som sædvanlig blev de tilsidesat, da de faglærte havde fået deres pund i posen. De triumferende politikere blev rasende over transportarbejderne, som fortsatte strejken, og den såkaldte »samfundshjælp« blev etableret for at få skibene ud at sejle igen.

Nu kunne jeg på lovligt grundlag få en hyre og endda blive rost som en god dansk borger. Jeg var jo blevet holdt ude fra fagforeningen og kunne bare gå op på samfundshjælpen og få en hyre og få penge på lommen.

Det holdt jeg mig alligevel for god til, og da jeg heller ikke ville gå på socialkontoret og trygle om almisse, tog jeg hyre på en bondegård, hvor jeg lugede roer og hjalp til i høstens tid for kosten og en krone om dagen. Mit logi var et hummer ved hestestalden med halm som madras.

Det blev en langvarig historie, skrevet dagen for dagen, og nu kender læseren lidt til mine forudsætninger og min mentalitet.

Fortsættes

Grønlands søfartshistoriske forening

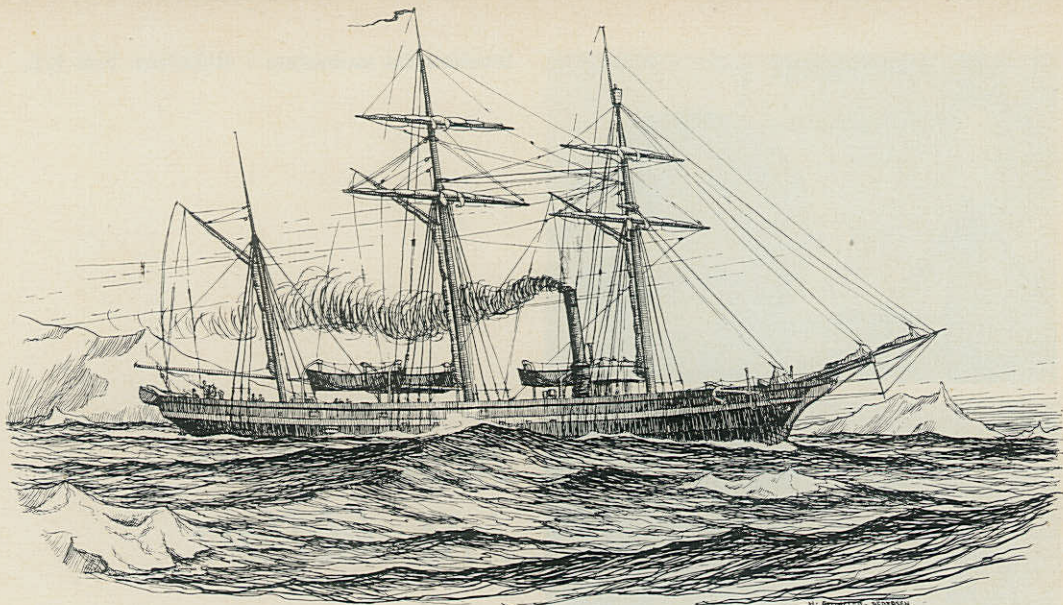
Det kan vel næppe undre nogen, at Albert Echwald er medunderskriver af en personlig henvendelse, som nylig er udsendt til mange søfartsinteresserede med indbydelse til at blive medlem af den nyligt stiftede »Grønlands Søfartshistorisk Forening«.

Tværtimod er der sikkert en hel del, der kender Echwald, som har spekuleret på, hvad der ville blive det næste, efter at han har deltaget i – og ofte været initiativtager til – mange forskellige store opgaver, som efterhånden har fundet deres løsning.

I de mange år, der er foregået sejlads mellem Grønland og Danmark, har der været skrevet om emnet både i bøger og tidsskrifter, og der har været

holdt nogle foredrag i radioen. Der er stadig tilgået offentligheden mere eller mindre spredte oplysninger, men ingen har endnu taget sig af at samle dette stof til en helhed og organisere en kontinuerlig indsamling under fast form.

Foruden Albert Echwald har Jens Kreutzmann og Aage Dahl udsendt opfordringen til, at man melder sig ind i den nye søfartshistoriske forening for at støtte dens bestræbelser, der går ud på at etablere et museum. Her vil man gerne opbevare og fremvise effekter og samlinger af speciel interesse for den grønlandske søfartshistorie på lige fod med den aktivitet, som finder sted på Handels- og Søfartsmuseet på

Polarskibet »Foxy«, tegnet af marinemaleren H. Schosler-Pedersen.

Kronborg. Man vil kun koncentrere sig om emner, der har speciel tilknytning til søfarten til og fra Grønland samt i de grønlandske farvande.

Det er foreningens hensigt at samle alt af interesse, som knytter sig til grønlandsfarten siden dens begyndelse. Effekterne vil blive indsamlet og registreret i samarbejde med landsmuseet, og man håber at kunne finde frem til egnede lokaler, hvor effekterne kan blive bevaret og fremvist på værdig måde.

Samtidig skal det også være foreningens opgave at stå som bindeled mellem eventuelle interesserede, som man håber vil tilmelde sig foreningen. Man regner med at kunne udføre denne funktion gennem informationer til foreningens medlemmer med oplysninger om, hvad der bliver indsamlet og registreret.

Indmeldels sker direkte til foreningens adresse: Grønlands Søfartshistoriske Forening, P.O. Box 297, Godthåb, Grønland. Kontingentet er for enkeltpersoner kun kr. 15,00 om året og for foreninger, firmaer og lignende kr. 200,00 om året. Livsvarigt medlemskab koster kr. 600,00 én gang for alle.

Første dampskib i fast grønlandsfart 1864

Apropos oprettelsen af Grønlands Søfartshistoriske Forening bringes her en kort beretning om dampskibsskonnerten »Foxy«, som regnes for at være det første danske dampskib, der blev beskæftiget i regelmæssig grønlandsfart.

Skibet var oprindeligt en lystyacht, bygget 1855 i Aberdeen til Sir Richard Sutton. Det blev året efter

solgt til Lady Franklin, som lod det ombygge og sendte det til Arktis for eftersøgning af den tragiske Franklin-ekspedition. Skroget var af teaktræ og eg, og ved ombygningen blev det forstærket med svære krydstømmer og jernskinner.

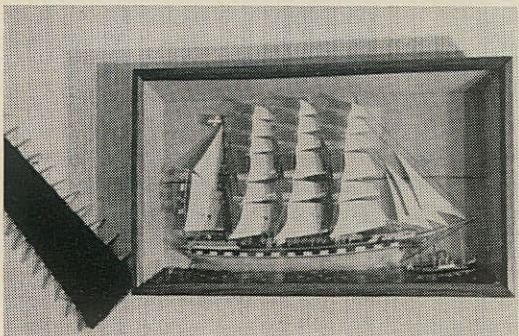
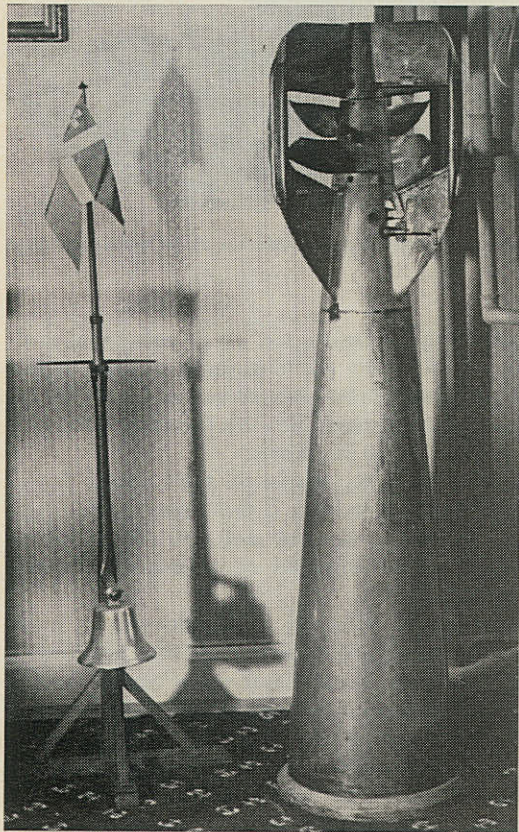
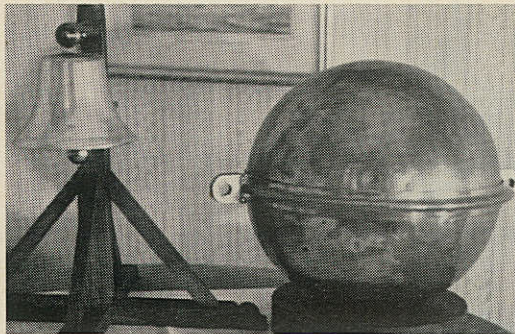
Man har noget misvisende kaldt »Foxy« for en skonnertbark, men ingen af dens master var fuldriggede. Det var en skonnert med gaffelsejl på alle tre master og med topsejlsrå og undersejlsrå på fokke- og stormast.

Skonnerten målte 186 bruttoregisteretons og havde en compoundmaskine på 15 nominelle hestekræfter. I 1883 fik den ny maskine af samme type på 150 ihk.

Regner Westenholz i København købte »Foxy« i december 1859 og prøvede den en kort tid i sælfangsten i grønlandske farvande. Den Kongelige Grønlandske Handel fik tilbud om at købe skibet, men afslog, og det kom igen under britisk flag som opmålingsskib. I 1864 erhvervedes skonnerten af I. P. Suhr & Søn i København. Den kom i kryolitfarten og sejlede støt på Ivigtut i mange år. Midt i 90'erne var »Foxy« blevet for lille til den voksende transport og brugtes en periode til bugseritjeneste på Arsuksfjord. I 1905 blev dampskonnerten overtaget af Grønlands styrelse til kystfart. Efter en grundstødning ved Godhavn i 1912 blev den kondemneret, og grønlænderne solgte i mange år spadesrestokke af teaktræ til fremmede søfolk.

Vraget af »Foxy« ligger stadig på 8 m vanddybde i Godhavn.

Kaj Lund.

Marinestuen i Middelfart

Marineforeningens afdeling i Middelfart har et ualmindeligt smukt samlingslokale, og »Under Dannebrog« aflagde den et besøg sidste år for at give sine læsere en lejlighed til at se nogle af herlighederne. Beklageligvis har det trods adskillige skriftlige og telefoniske henvendelser været umuligt at få afdelingen ud af busken med oplysninger om marinestuens historie og effekternes oprindelse. Derfor har vi som eneste kilde det gamle jubilæumsskrift fra 1949.

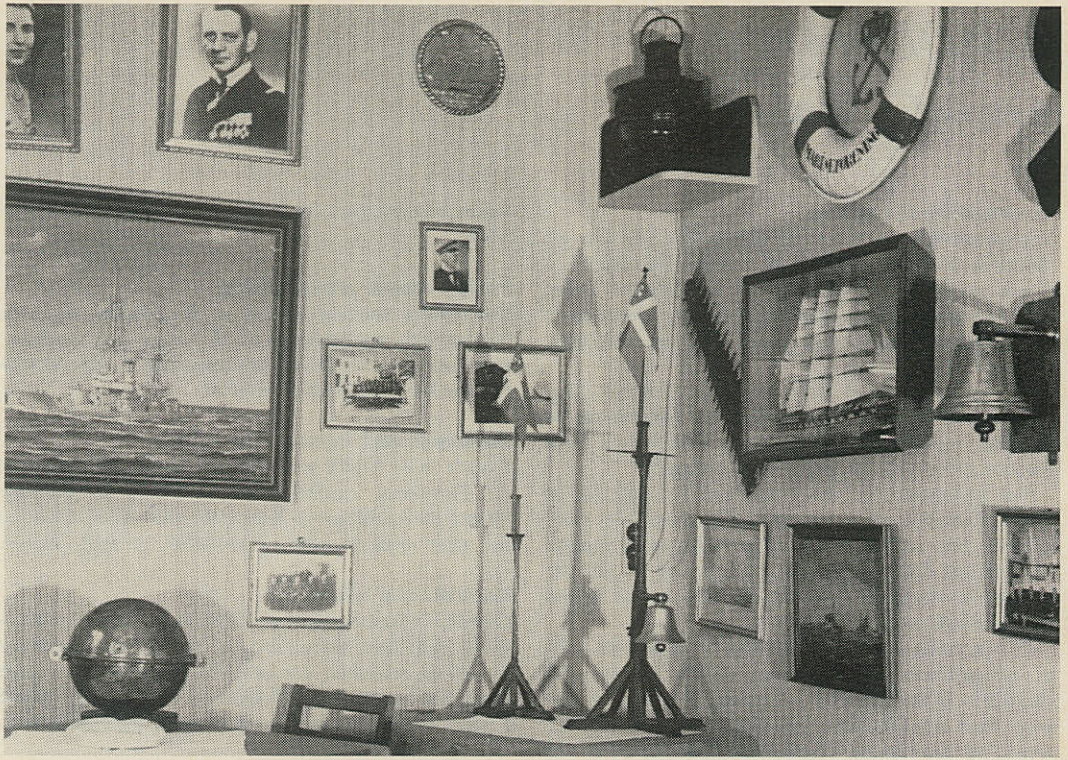
Her fortælles, at afdelingen, som stiftedes i 1926, fik sin første marinestue – på hotel »Westend« – i september 1944 i J. L. Berentzens formandsperiode. Et halvt år senere lagde den tyske værnemagt beslag på lokalerne, og en ny marinestue kunne først åbnes i sommeren 1949 – denne gang på hotel »Melfar«.

Af jubilæumsskriftet fremgår, at afdelingen havde stiftet et aktieselskab, »Rederiet Lillebælt«, som ejede en model-lystkutter, der havde sin plads i marinestuen. Aktierne blev fornyet hvert år, og det indkomne beløb blev brugt til marinestuens vedligeholdelse.

Under vort besøg i marinestuen var der intet spor af den omtalte lystfartøjsmodel. Til gengæld var der mange andre smukke skibsmodeller, hvoraf nogle var overordentligt fine arbejder. Den største var en halvmodel af en 4-mastet bark, fuldt tilrigget med bugnende sejl udskåret i træ og monteret i en glasmontre. Navnet »Polarstjernen« er dog fiktivt. Der har godt nok eksisteret en danske firemaster med dette navn, men det var en sletskonnert. Mære konkret er en charmerende akvarel af Holt Kalum, visende topsejlskonnerten »Niord« af Middelfart.

Foruden de effekter, som tydeligt fremgår af illustrationerne, må fremhæves marinestuens fine fotos af storsejlere i blæsevejre.

Maritim revy

Aktuelt fra Søværnet

En vanskelig bjærgning

Inspektionsskibet »Fylla« udførte tidligt på året en vanskelig flotbringning af en færøsk fiskekutter. I slutningen af januar var kutteren »Nordlyset« strandet i Kvalbø fjord på Suderø, og der var blevet gjort fem forsøg på at få den fri af grunden ved egen hjælp.

Da »Fylla« kom til assistance midt i februar, havde en storm presset kutteren et stykke længere op på stranden, og det stod klart, at den ikke kunne bringes flot alene ved orlogsskibets slæbekraft.

Tre gravemaskiner blev indsat ved lavvande for at frigøre kutteren af en del af det opdæmmede sand. Derefter blev en brandpumpe og de fornødne slanger og strålerør ført i land fra »Fylla«, og så gik det løs med at bortspule det sand, der ikke kunne fjernes af gravemaskinerne.

For at etablere slæbeforbindelse til havaristen måtte orlogsskibets to slæbewirer sjækles sammen og yderligere forlænges med en trosse. Wiren blev forsynet med opdriftmidler (trawlerbøjler) for hver 10 meter, så den kunne bugseres ind til stranden. Af mangel på solide fastgøringssteder ombord i kutteren blev en svær wire lagt som et svøb rundt om hele kutteren, hvor man desuden for en sikkerheds skyld havde rigget en lænsepumpe op. Desuden havde man bragt tætningsmateriale og ekstra mandskab ombord i kutteren for det tilfælde, at der skulle vise sig en større lækage, når skibet kom flot.

Ud på aftenen begyndte slæbningen, og der kom hurtigt bevægelse i havaristen. Den blev hængende et øjeblik på en ny sandbanke, men snart efter skramlede den jævnt ud over et stenrev, før den flød i frit farvand. Der blev heldigvis ikke brug for lænsepumpe og tætningsmidler. Orlogsskibets motorbåd bugserede havaristen ind til Kvalbø havn, hvor den lå sikkert fortøjet ved midnat.

– men krudtet holdes stadig tørt

I Søværnet er uddannelsen i bajonettægtning ophørt. På grund af den nuværende bevæbning er der ikke mere anvendelse for skarpslebne blanke våben.

Opbringelse

Orlogskutteren BARSØ har den 7. juni opbragt en hollandsk trawler for ulovligt fiskeri i Lister-Dyb. Fangst og redskaber blev konfiskeret, og skipperen fik en stor bøde.

Good-Bye German Hair Force

Tyske låger er enige om, at det er for vanskeligt at holde det lange hår rent. Derfor har det vesttyske

forsvarsministerium nu bestemt, at det lange hår skal falde.

Positiv svensk prøveordning

Det norske storting ønsker, at der snarest tages en bestemmelse om servering af øl i Forsvarets kantiner. Der henvises til, at en prøveordning i det svenske forsvar har haft positivt resultat.

Søværnet skal kunne bide fra sig

I 1971 blev 7.145 patienter fra Søværnet behandlet på Forsvarets tandklinikker. Værdien af samtlige 58.000 behandlinger i årets løb ved disse klinikker har efter sygekassetakst en værdi af 7,7 mill. kroner.

Kontrol med olieagten

Grønlands kommando og Grønlands fiskeriundersøgelser skal føre tilsyn med, at betingelserne overholdes af de selskaber, der har fået tilladelse til at søge efter olie og gas langs Grønlands vestkyst. En officer i hvert inspektionsskib har fået særlig instruks herom.

Søminer fra 1. verdenskrig

Mere end et halvt hundrede år efter afslutningen af den første verdenskrig finder man stadig miner fra denne periode. Minørerne har for kort tid siden uskadelliggjort en mine af amerikansk type på den jyske vestkyst. Den er produceret under den første verdenskrig og stammer sandsynligvis fra den spærring, som dengang blev udlagt mellem Norge og Shetlandsøerne.

Ifølge en rapport fra Søværnets våbeninspektør er der i 1971 uskadelliggjort 10 søminer, 8 torpedoer, 28 flybomber, 25 granater med giftgas, 2 dybdebomber og mange tusinde andre sprængfarlige emner.

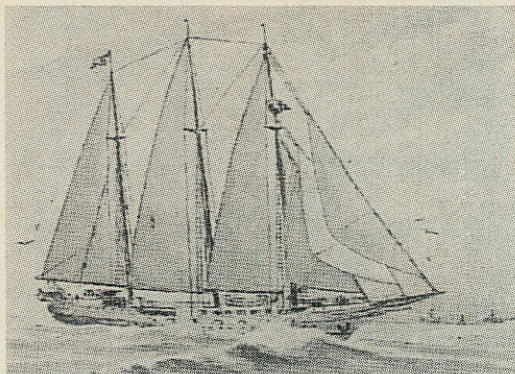
Aktuelt fra havet

Havene høstes tomme

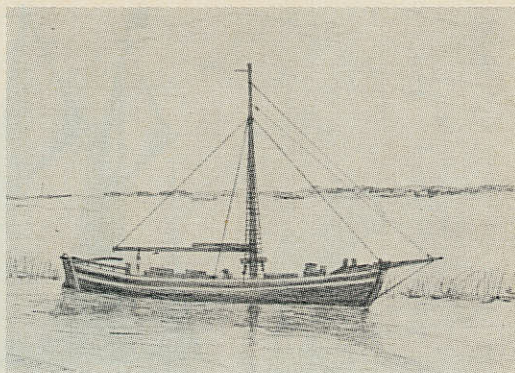
Internationale biologer erklærer (ifølge nyhedsbureauet AP), at alt liv i sydpolarhavene er truet med udryddelse på grund af sovjetiske skibes hæmningsløse fiskeri efter proteinrige mikroorganismer. Plankton og små krebsdyr suges op og forarbejdes til fiskemel til føde for kvæg og fjerkræ. Hvis dette fiskeri ikke bremses, vil det betyde en katastrofe for hele dyrelivet i Antarktis.

Verdens største sardindåse

Fiskeriskibet »Wostok« er på 43.000 tons dw og har en besætning på 600 mand. På dækket kan transpor-

Skonnerten »Hans Christian Andersen«, der skal beskæftiges i passagerfart.

Everten »Johanne«, som skal være museumsskib ved skibbroen i Ribe.

teres 14 små trawlere, som sættes i vandet med specialkraner. Skibet er udrustet til sardinfangst i Central-Atlanten.

Hårrejsende

Undersøgelser i Sverige har afsløret, at mennesker, der spiser fisk, fanget i ferskvand, har et kviksølvindhold i håret, der nærmer sig faregrænsen. I Danmark har Hygiejnisk Institut i Århus konstateret, at kviksølvindholdet i menneskelige organismer i Danmark stadig ligger under faregrænsen. Undersøgelsen viser, at der foreløbig ikke er nogen fare ved at spise havvandsfisk herhjemme. Det er i øvrigt især ferskvandsfiskene, som indeholder kviksølv. Folk, som spiser megen fisk, har betydeligt større kviksølvindhold i håret end mennesker, der sjældent spiser fisk.

Aktuelt fra Handelsflåden

ScanDutch

For tre år siden etableredes scan-service som et samarbejde mellem Det Østasiatiske Kompagni, det norske rederi Wilhelm Wilhelmsen og det svenske Østasiatiske Kompagni i container-service på fjernøsten. Første april i år blev sammenslutningen udvidet med det hollandske rederi Nederlandsche Lloyd, og fra denne dato sker samsejlingen under navnet ScanDutch.

Foreløbig kan sammenslutningen med 51 cargoline-re tilbyde 13 afsejlinger i hver retning hver måned, og om kort tid begynder den store udvidelse ved levering af en serie meget store og meget hurtige containerskibe, der vil have en servicefart på 26-27 knob og en kapacitet på 2.000 containere. Så snart sammenslutningen råder over 6 af disse skibe, kan man tilbyde eksprescontainerservice med afsejling hver 10. dag i hver retning - udover den traditionelle godsservice med de andre skibe.

Ny dansk tremastet skonnert

Rederiet Scan-Carib Cruises of Copenhagen fik nylig søsat den første af to skonnerter, som i vinterperio-

den skal sejle med passagerer mellem de Vestindiske Øer, medens de i sommersæsonen skal på lignende togter i danske farvande. Skibene får plads til 36 passagerer i dobbeltkahytter med eget bad og toilet. De får tre master med bermudarigning og en 400 hk. motor. Det første af skibene, der blev døbt »Hans Christian Andersen«, ventes at være søklar i slutningen af oktober i år.

Nyt museumsskib

At Rederiet J. Lauritzen er ved at få bygget et skib i Esbjerg, kan vel nok kaldes en nyhed. Skibet er en evert, et lille fladbundet vadehavsfartøj. Skibe af denne type blev i midten af forrige århundrede beskæftiget bl.a. til indførsel af træ fra Norge og Sverige af den tømmerhandler Jørgen Lauritzen, som Rederiet J. Lauritzen har navn efter.

Everten, som bliver bygget på Raun Bybergs skibsbyggeri i Esbjerg, skal være færdig dette efterår. Den vil blive placeret ved den gamle skibbro i Ribe. Lastrommet tænkes indrettet som et lille søfartsmuseum, og i øvrigt håber man at kunne gøre fartøjet til et levende lille maritimt center.

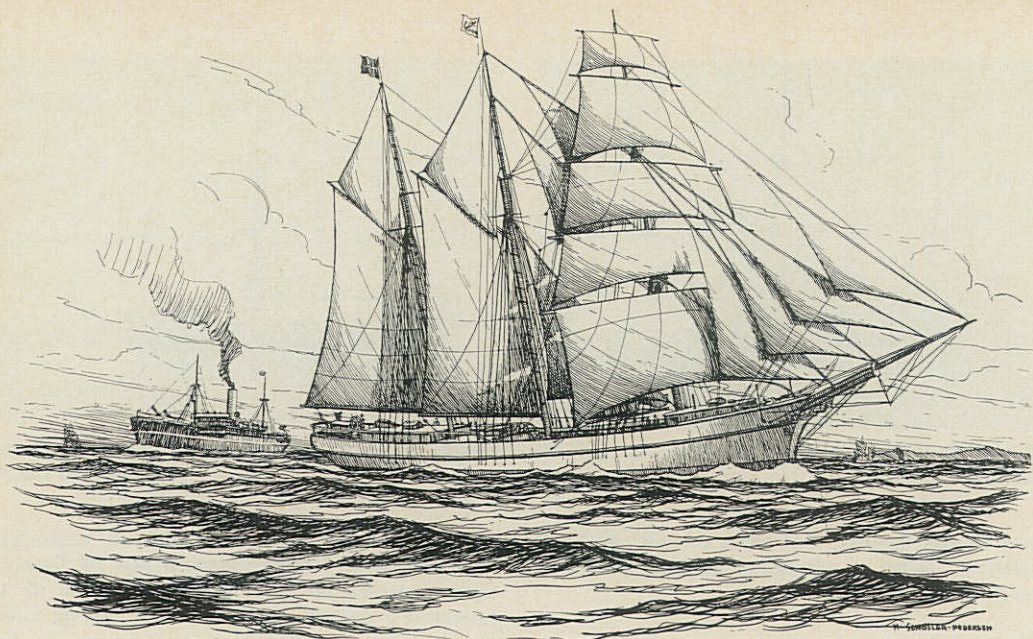
Automatiserede skibe afbestilles

I en japansk serie af skibe med stærkt udbygget automatik er hidtil leveret to, og et tredje går i fart til efteråret. De øvrige 5 automatiserede skibe i serien skulle være leveret i 1973 og 74, men nu er de blevet afbestilt på grund af det lave fragtniveau, som har fået mange befragtere til at annullere deres lastgarantier.

Ø.K.'s første skib

I anledning af Det Østasiatiske Kompagnis 75 års fødselsdag er der fremstillet en film om kompagniets virke, og der vil sikkert blive skrevet en hel del om Det Østasiatiske Kompagni i de kommende måneder. Her vil vi også yde et lille bidrag og bringe en lykønskning med en omtale af Kompagniets første skib.

Som bekendt blev Ø.K. grundlagt af den senere

Barkentinen »Ragnhild«, ØK's første skib, tegnet af H. Schøsler-Pedersen.

etatsråd H. N. Andersen, hvis oprindelige firma, Andersen & Co., Bangkok, var startet på grundlag af hoteldrift og handel med skibsfornødenheder m.m. I 1889 optog firmaet eksport af teaktræ og i 1894 egen rederivirksomhed.

Det første skib, som firmaet Andersen & Co. erhvervede, var jernbarken »Orient«, som imidlertid forliste to år senere. Til erstatning købte H. N. Andersen i foråret 1897 den tremastede barkentine »Ragnhild«, bygget af eg 1894 i Larvik. Den målte 410 tons brutto og blev ført af kaptajn N. P. Bønne-lykke.

»Ragnhild« var blandt de aktiver, som overgik til Det Østasiatiske Kompagni, da dette blev stiftet på H. N. Andersens initiativ i 1897. Samtidig bestiltes tre store lastdampere til rutfart mellem Danmark og Østen samt en lille kystdamper. Kompagniets første dampskib blev s.s. »Siam« på 5.300 tons lastevne, bygget 1898 i Flensburg.

Barkentinen »Ragnhild«, Ø.K.'s første skib, blev solgt til Sverige i 1906 og forliste i 1917.

Aktuelt fra havet

Husk redningsvesten

Søsportens sikkerhedsråd oplyser, at der i 1971 omkom 52 mennesker ved søsport i danske farvande. Det var 15 flere end året før.

Sat på is, men ikke glemt

Der er for tiden 20 sovjetiske isflagestationer i drift

i det nordlige ishav, hvor forskere gennem de forløbne år har udført undersøgelser af stor værdi for videnskaben og gjort betydningsfulde opdagelser inden for geografi, meteorologi, geofysik og geologi.

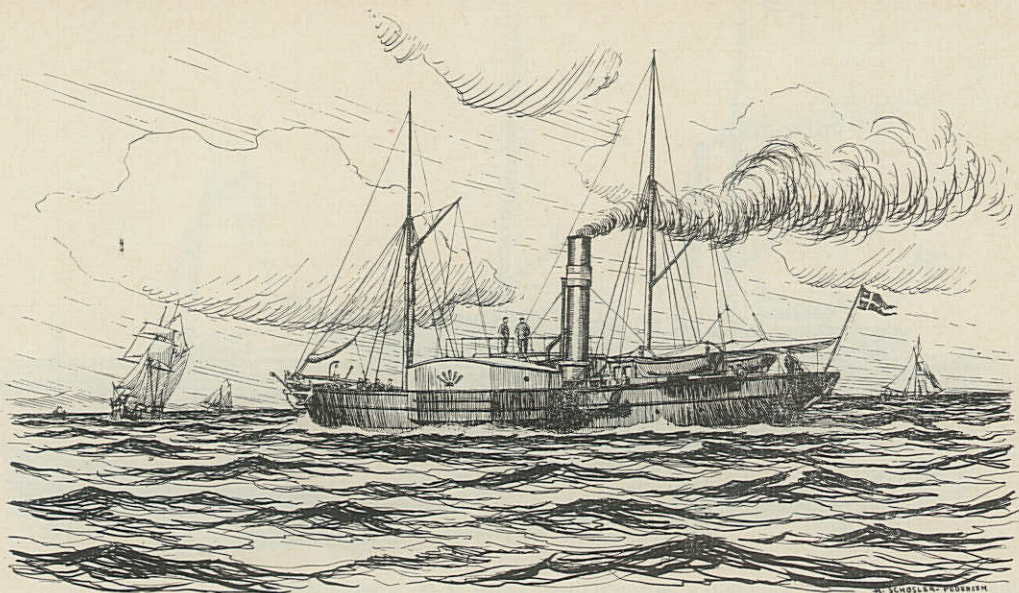
En geograf fortæller, at en af stationerne, »Nordpol-16«, begyndte at fungere i april 1968, og i de forløbne år har den bevæget sig med en gennemsnitlig fart varierende fra 2,2 km til 1,3 km i døgn. Skønt stationen befinder sig fjernt fra de sovjetiske kystbaser, har polarflyene uden uheld leveret udstyr, proviant og post, som nedkastes med faldskærme.

Tre gange har det for mandskabet på denne station været nødvendig at skifte isflage, men dette har dog ikke skabt afbrydelser i det videnskabelige arbejde.

Bugsering af isbjerg

I forbindelse med den ventede store olieboringsaktivitet ved Vestgrønland fra 1973 og fremefter har Em. Z. Svitzers Bjærgningsentreprise et nyt projekt på tegnebordet. Det overvejes at bygge specielle skibe, der er udrustet blandt andet til bugsering af isbjerger.

Sidste sommersæson blev gjort forskellige forsøg med bjærgningsdamperen »Sigyn«. Det har vist sig, at man godt kan bugserer et isbjerg på flere tusinde tons væk fra den drivende kurs og hale det fri af en boreplatform. Ved de første forsøg prøvede man at fastgøre slæbetrossen til jernstænger, som blev hamret ned i isen, men disse holdt ikke fast. Hurtigt fandt man ud af den rigtige teknik. Trossen måtte fastgøres omkring et fremspringende punkt eller om nødvendigt rundt om hele isbjerget.

Hjuldampere »Niord«, Danmarks første jernskib, tegn et af H. Schösler Pedersen.

Aktuelt fra Søhistorien

100 år som færgerederi

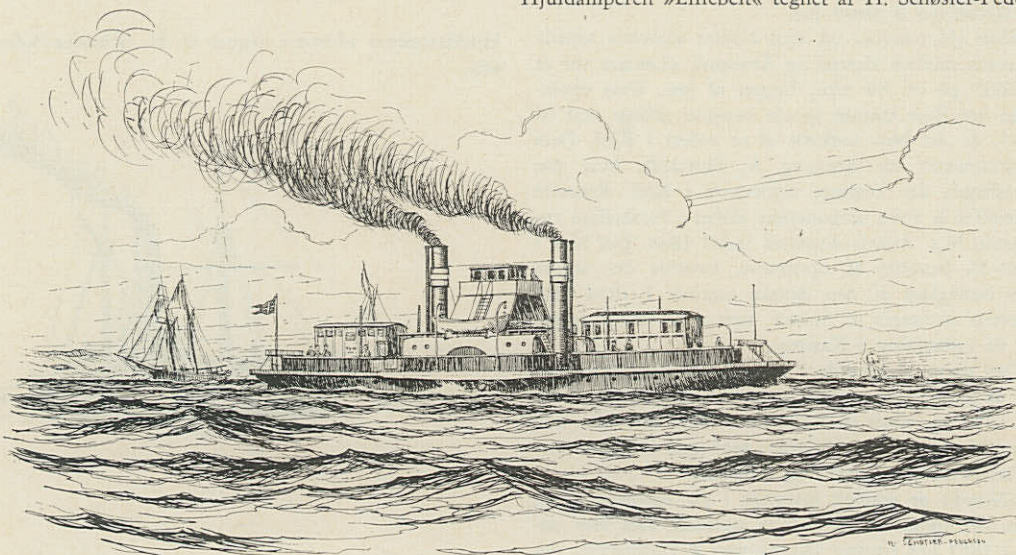
19. marts i år er der gået 100 år, siden D.S.B. startede driften af jernbanefærger.

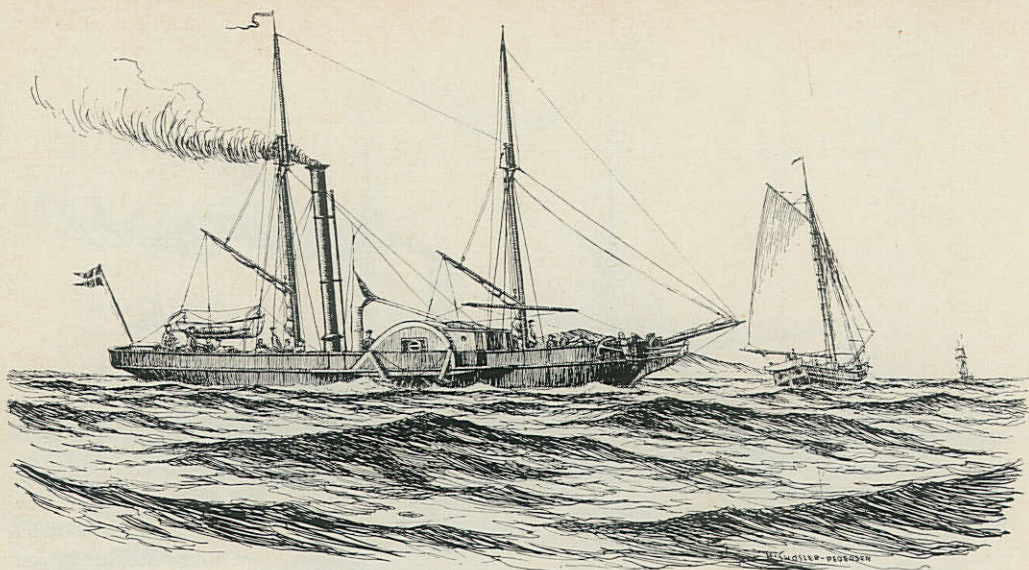
Allerede kort efter midten af forrige århundrede, da man begyndte at anlægge jernbaner, blev der fra privat side fremsat forslag om en bro over Lillebælt. Sådanne forslag blev i rigsdagen behandlet sideløbende med forslag om dampfærgeforbindelse, og det

endte med, at der i maj 1879 blev bevilget 300.000 rigsdaler til havneanlæg og til bygning af en færge.

Hjuldampere »Lillebelt«, der blev bygget af J. Wigham, Richardson & Co. i Newcastle, kostede 83.709 rigsdaler. Den var 45 m lang og målte 293 tons brutto. Maskinkraften var en komponentmaskine på 300 indicerede hestekræfter. »Lillebelt« kunne medtage 5 læssede jernbanevogne og havde passagerkahytter med restauration. Efter 50 års tjeneste blev færgen solgt til ophugning.

Hjuldampere »Lillebelt« tegnet af H. Schösler-Pedersen

»Mercurius«, det første dampskib i bæltoverfarten, tegnet af H. Schøsler-Pedersen.

Lillebælt-overfarten havde iøvrigt været betjent af dampskibe siden 1838. Det første var formentlig »Mercurius«, som også var det første dampskib i regelmæssig trafik over Storebælt.

»Mercurius«, der blev bygget i 1828 hos Maudslay Sons & Field var et hjuldampskib på ca. 40 tons udstyret med en 32 hestes dobbeltcylinderet balance-maskine. Den havde en dampkedel af hamret kobber på en kvart tommes tykkelse og et kulforbrug på ca. en tønde pr. time. Skibets skrog var 22 meter langt og skorstenen 8 meter høj.

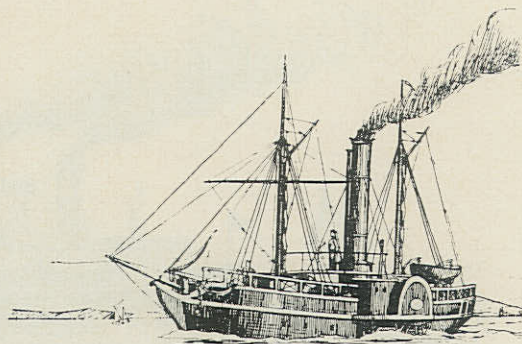
Både »Mercurius« og dens afløser »Løven« sejlede på ruten mellem Assens og Årøsund. »Løven« var et hjulskib på ca. 80 tons, bygget af træ. Dets oprindelse har ikke kunnet spores længere tilbage end til 1835, da det blev indkøbt af et rederi i Kiel. Dets maskinmester var dengang A. Howaldt, hvis søn grundlagde det berømte skibsværft i Kiel. Rederiet Schwefel & Sohn disponerede skibet i forskellige rutefarter, bl.a. Assens-Årøsund indtil 1848. Det blev i 1848-50 benyttet af oprørerne, hvorfor det senere blev beslaglagt af den danske marine. I 1854 blev »Løven« overtaget af Svitzer, som 4 år senere solgte det til ophugning i Kastrup.

Det første dampskib i ruten Strib-Fredericia menes at have været postdamperen »Liimfjorden«, bygget 1852 og indsat på Lillebælt i 1866. Her blev den afløst af dampskibet »Niord«, som også tidligere havde sejlet mellem Assens og Årøsund.

»Niord« er specielt historisk i sin egenskab af at være det første danskbyggede jernskib. Det blev søsat i 1857 hos firmaet Baumgarten & Burmeister, det

nuværende B & W, efter bestilling af Det Kongelige Danske Postvæsen. Skibet, der mælte ca. 95 tons brutto, var udrustet med en 400 hestes lavtryksmaskine, der drev to skovlhjul. Skibet, der også i en periode var indsat i trafikken over Storebælt, blev i 1890 solgt til Island, og dets senere skæbne er ubekendt.

Hjuldamperen »Løven« tegnet af H. Schøsler-Pedersen.

Fra hovedbestyrelsen

Nordisk samarbejde

I midten af maj deltog landsformanden i Svenska Flottans Män's årsmøde i Karlskrona, hvor også præsidenten for Norges Orlogsforbund var deltager. Dette årsmøde svarer omtrent til vort sendemandsmøde, idet medlemmer fra samtlige 17 svenske lokalafdelinger er inviteret til at deltage (ca. 200 var mødt op), og – efter påhøring af årsberetning, fremlæggelse af regnskab etc. – til at kommentere og/eller bifalde hovedbestyrelsens virke, trufne beslutninger i årets løb og planlagt fremtidig aktivitet.

Som et punkt på dagsordenen rejste Göteborg-afdelingen spørgsmålet om et samarbejde mellem de nordiske marineforeninger. Der var stærk tilslutning til, at dette bånd søges forstærket – bl.a. derved, at afdelinger i de tre lande etablerer kontakt indbyrdes med henblik på gensidige visitter og fællesmøder.

Som en hjælp til formidling af kontakt bringes i dette nummer en oversigt over svenske og norske afdelinger med deres formænds adresser. Til brug for svenske og norske kammerater bringes ligeledes adresserne på de danske distriktsrepræsentanter. Beklageligvis kan vi af pladshensyn ikke bringe adresserne på samtlige afdelingsformænd i dette nummer af bladet.

Adresserne giver mulighed for at komme i kontakt i nabolandene med kammerater, der ligesom en selv er gamle orlogsgaster. Det skulle give mulighed for at komme på talefod. Det behøver naturligvis ikke altid at være Marineforeningens anliggender, der skaber behov for en kontakt tværs over grænserne. Der kan også være brug for et gennemgangssted til etablering af forbindelse på det erhvervmæssige område, med grupper eller enkeltpersoner inden for faglige eller forretningsmæssige interesser, og – ikke at forglemme – for at opnå vejledning ved turistmæssige besøg.

I nutiden er ingen sig selv nok, og for gamle orlogsgaster i de nordiske lande, som i forvejen gennem deres marineteneste har så mange berøringspunkter, må det være en naturlig sag at være foregangsmænd i bestræbelsen for at skabe forståelse, kontakt og samvirke mellem vore beslægtede nationer.

At vi også kan få mange fornøjelige stunder sammen i kommeratligt lag skulle være en ekstra opfordring og anledning til at gøre brug af adresselisterne.

Kai Hertz

Flottans Män

Marineforeningens svenske broderorganisation har for tiden 2.500 medlemmer, hvoraf ca. halvdelen er knyttet til hovedforeningen i Stockholm, og de øvrige er fordelt over 17 lokale afdelinger omkring i landet.

Hovedorganisationens adresse er: Flottans Män, Teatergatan 3, 1148 Stockholm.

Formand: Kommandör Fredrik Taube, Tykövägen 11, 181 61 Lidingö.

Sekretær: Vilhelm Frithz, Långbackvägen 44, 182 34 Danderyd.

De lokale afdelingers formænd har følgende adresser:

Hr. Thure Eriksson, Vedbergsgatan 15, 632 29 Eskilstuna. Tlf. 016/12 47 02.

Restaurantchef Sven Ohlsson, Lådämnegatan 3, 416 79 Göteborg. Tlf. 031/21 89 47.

Ingenjör Nils Emil Lundquist, Lotsvägen 8, 302 38 Halmstad. Tlf. 035/11 73 18.

Direktör Thor Thorsson, Lenngrängsgatan 2, 252 39 Hälsingborg. Tlf. 042/11 47 08.

Ombudsmand Josef Nilsson, Erik Dahlbergsvägen 28, 292 00 Karlshamn. Tlf. 0454/113 09.

Hr. Sture Déman, Axel W Anderssons väg 9 B, 370 20 Lyckeby. Tlf. 0455/242 53. (*Karlskrona afdeling*).

Kystopsynsmand Ragnar Larsson, Torsgatan 6, 453 00 Lysekil. Tlf. 0523/108 81.

Flagstyrmand Erik Brandell, Spånehusvägen 62 G, 214 39 Malmö. Tlf. 040/12 38 89.

Hr. Gunnar Lekander, Sankt Olofsgatan 17 B, 603 55 Norrköping. Tlf. 011/12 81 52.

Ingenjör Folke Berg, Grindvägen 7 D, 761 00 Norrtälje. Tlf. 0176/102 21.

Frisörmester Eric Wallnor, Nynäsvägen 28 F, 149 00 Nynäshamn. Tlf. 0752/105 83.

Formand John Häggqvist, Mellanvägen 2, A 21, Stockviksverken, 852 59 Sundsvall. Tlf. 060/693 67, 345 36.

Hr. Åke Carlsson, Bellevuegatan 3 A, 151 32 Södertälje. Tlf. 0755/106 45.

Entreprenör Orvar Larsson, Ringvägen 63, 432 00 Varberg. Tlf. 0340/112 40.

Mesterlods Sigfrid Ericksson, Jacobsbergsgatan 3 A, 724 61 Västerås. Tlf. 021/13 23 85.

Hr. Inge Persson, Smålandsgatan 6, 262 00 Ängelholm. Tlf. 0431/101 26, 161 21.

Driftingenjör Allan Uddh, Box 92, 840 50 Gällö. Tlf. 0693/200 72. (*Östersund afdeling*).

Norges Orlogsforbund

De lokale orlogsforeninger, som for tiden er etableret i Norge, har følgende adresser:

Oslo Orlogsforening: Hr. Reidar Jorgensen (formand), Trudvangsveien 33, Oslo 3.

Drammen Orlogsforening: Hr. Finn Myhre (rådsmedlem til NOF), 2. Eikeli Terrasse, 3000 Drammen.

Kristiansand Orlogsforening: Kapteinløjtnant Erik Limm (styremedlem), Søforsvarskommando Sørlandet, 4600 Kristiansand S.

Bergen Orlogsforening: Hr. Romer Bruland (styremedlem), Nye Sandvigsvei 39, 5000 Bergen.

Marineforeningens hovedbestyrelse

Efter valg til hovedbestyrelsen har denne nu følgende sammensætning:

Landsformand: Kommandørkaptajn Kai Hertz, Ramsvej 44, Ramløse, 3200 Helsingø.

Næstformand: Underdirektør Sven Worm-Petersen, Phistersvej 15, 2900 Hellerup.

Landskasserer: Orlogskaptajn S. Thorlund Nielsen, Nordkær, Skørpinge, 4673 Rødvig, Stevns.

Landssekretær: Assistent Kurt Flatau, Solhøj 14, Niverød, 2900 Nivå.

Distriktsrepræsentanter

Distrikt I, Storkøbenhavn: Salgsinspektør Torben Jensen, Søndervangsvej 22, 2600 Glostrup.

Distrikt II, Sjælland N: Cykelhandler F. Andreasen, Horsevænget 52, 3400 Hillerød.

Distrikt III, Sjælland V: Søløjtnant E. Thaarup, Minedepot Bøstrup, Nykoppel Skov, 4200 Slagelse.

Distrikt IV, Sjælland S: Elektriker Bent Hansen, Jernbanegade 9, 4690 Haslev.

Distrikt V, Bornholm: Kaptajn C. Thomsen, Lærkevej 19, 3700 Rønne.

Distrikt VI, Lolland-Falster: Forretningsfører E. Semberg, Frodesvej 6, 4900 Nakskov.

Distrikt VII, Fyn: Ingeniør E. Fylling, Vestergade 19, 5000 Odense.

Distrikt VIII, Jylland SE: Fabrikant M. Burchardt, Pile Alle 17, 6000 Kolding.

Distrikt IX, Jylland SV: Direktør K. Schrøder, Nygårdsvej 106, 6700 Esbjerg.

Distrikt X, Jylland M: Direktionssekretær J. Mortensen, Lundskovvej 9, 8500 Grenå.

Distrikt XI, Jylland NV: Fiskeskipper J. Knak, Storegade 42, 7620 Lemvig.

Distrikt XII, Jylland N: Forvalter G. Petersen, Rimmensallé 82, 9900 Frederikshavn.

Distrikt XIII, Oversøisk: Bagermester A. Echwald, Godthåb, Grønland.

Til revisor og revisorsuppleant valgtes grosserer Beck-Friis og kaptajn Fabricius.

Sendemandsmødet 1972

Sendemandsmødet blev afholdt i Rønne i dagene 27.-28. maj.

Allerede fredag den 26. om aftenen samledes de fleste af sendemændene ombord i 66-Selskabets flag-skib »Bornholm«, som blev ført af kaptajn C. Thomsen, distriktsrepræsentant for Distrikt V, Bornholm. Efter en dejlig overfart (og for nogle vedkommende en god nattesøvn) ankom skibet til Rønne kl. 7.00. Her blev sendemændene modtaget af repræsentanter fra Bornholms-afdelingen, som viste gæsterne til rette på hotellerne.

Kl. 11 startede en bustur rundt på den nordlige del af øen over Hammershus til Allinge, og frokosten blev indtaget på Højers Hotel, hvor Allinge-Sandvig bakke har sin marinestue. Derefter fortsatte man turen med tilbagekomst til Rønne kl. ca. 16. Om aftenen var der arrangeret festmiddag på »Industrien«, hvor Bornholms afdelings formand, Sigurd Andersen, bød velkommen til de fremmødte sendemænd og til afdelingens gæster, hvoriblandt var Rønnes borgmester og chefen for Marinestrikt Bornholm. Efter middagen blev ballet åbnet, og man dansede til kl. 3.00. Stemningen var god. Det var en dejlig aften.

Sendemandsmødet om søndagen begyndte kl. 9.00. Landsformanden indledte med at udtale mindeord over foreningens afdøde æresformand, H.M. Kong Frederik IX, hvilke forsamlingen påhørte stående.

Til dirigent valgtes veteranen, orlogskaptajn Jens Kaj Olsen. Landsformanden åbnede mødet med at takke sendemændene for deres fremmøde, og til chefen for Søværnet sendtes en telegrafisk hilsen. Efter at have takket Bornholm for værtsskabet indledte landsformanden sin årsberetning med at mindes de af vore kammerater, der er gået bort siden sidste sendemandsmøde, deriblandt kommandør Greve, som var tidligere hovedbestyrelsesmedlem, og Brolykke fra Kgs. Lyngby, der stod for at skulle fejre et 50-års medlemskab i Marineforeningen. Endelig nævnte landsformanden også vor værtinde gennem mange år i Havnegade, fru Olsen.

1. maj 1972 talte foreningen ca. 8.800 medlemmer fordelt i 87 afdelinger. Dette var en nedgang i forhold til medlemsantallet i 1971, men det var glædeligt, at der trods alt havde været en tilgang til afdelingerne på ca. 500 nye medlemmer, af hvilke der forhåbentlig er mange unge. Antallet af afdelinger er ikke dalet, og der er bestræbelser i gang for at oprette en afdeling i Thule. Man forventer, at denne afdeling er en realitet i løbet af efteråret 1972.

Af årets begivenheder nævnte landsformanden det nordiske kammeratskabsstævne i Jøstamoen i Norge og fremførte i samme forbindelse de bestræbelser, der er i gang for at forsøge at afholde nordiske kammeratskabsstævner for orlogsgæster alene. De store stævner bliver hovedsagelig besøgt af folk fra hæren, der i samme forbindelse afholder sine våbenvisse sammenkomster, hvorimod et stævne af orlogsgæster vil blive et mindre arrangement, men med deltagere der taler samme sprog og har i højere grad samme bag-

grund for at mødes. Det er en tanke, som fuldt og helt tilsluttes af de øvrige nordiske marineforeninger. Endvidere nævnte landsformanden jubilæumstævnet, hvor man på grund af den ringe tilslutning havde måttet aflyse turen til Avderød, idet der var flere medlemmer af tambourkorpset, end der var deltagere i turen. Sandsynligvis vil turen til Avderød ligeledes blive annulleret i år.

Til slut takkede landsformanden de forskellige bestyrelser for deres store arbejde i årets løb og de medlemmer, der havde medvirket til opfyldelse af Marineforeningens formål. Efter enkelte kommentarer blev årsberetningen godkendt.

Derefter forelagde landskassereren det reviderede årsregnskab og måtte igen i år skarpt pointere, at der stadigvæk er for mange afdelinger, der står i restance til hovedkontoret. Det bevirker, at foreningens likviditet er alt for ringe til, at man kan yde den service overfor afdelingerne, som man gerne vil, og som de afdelinger, der betaler til tiden, selvfølgelig har krav på. Regnskabet blev derefter godkendt.

Under indkomne forslag var der to tilbud om mødested i 1973, nemlig Skagen og Nykøbing Falster. Sidstnævnte har i 1973 60-års jubilæum, og sendemandsmødet vedtog derfor at modtage Nykøbing Falsters tilbud, hvorefter Skagen forbeholdt sig ret til at genfremsætte sit tilbud til næste år.

Hovedbestyrelsens forslag til ændringer i lovene havde været udsendt til afdelingerne, og der var kommet enkelte ændringsforslag. I det store og hele var sendemændene enige i ændringerne bortset fra §§ 23 og 31, som omhandler terminerne for indbetaling af kontingentet til hovedbestyrelsen. Her havde hovedbestyrelsen foreslået indbetaling senest 1. april subsidiært to gange årligt (inden 1. april og 1. oktober), men disse terminer mente man var for skræppe, især 1. april, idet man fremførte, at det var umuligt for de lokale kasserere at nå at få indkasseret kontingentet fra medlemmerne inden denne dato. En afdeling havde stillet ændringsforslag til 1. juli og 1. oktober, og efter afstemning blev sidstnævnte forslag vedtaget med overvældende majoritet. Hovedkontoret ville derefter sørge for, at nye love bliver trykt, men man turde ikke love at forsyne samtlige medlemmer med de nye love. Det bliver et økonomisk spørgsmål.

Under eventuelt fremkom flere kommentarer og forslag til foreningens fortsatte fremgang, hvilke hovedbestyrelsen tog til efterretning. Til slut takkede dirigenten for den gode afvikling af mødet, og man gik derefter ind til en hyggelig frokost med damerne.

Landssekretæren.

Landsskyttestævnet

Som nævnt mere detaljeret under Glostrup i afsnittet »Fra afdelinger og distrikter« vil landsskyttestævnet finde sted søndag den 10. september i Glostrup-Hal-

len. Arrangør: Marineforeningens skyttelav, Glostrup-Tåstrup afd.

Medlemstallet

Marineforeningen havde den 1. juli 1972 ialt 8.730 medlemmer fordelt på 83 afdelinger.

Under Dannebrog

Nr. 2 og 3 af medlemsbladet for 1972 udsendes hermed som dobbeltnummer.

Stof, som ønskes medtaget i bladets nr. 4, må være redaktionen i hænde senest 1. oktober.

Søfartsmessen i Duisburg

I dagene fra 8. til 11. juni afholdtes i Duisburg i Tyskland en international søfartsmesse. Efter sigende er Duisburg, der ligger ved Rhinen i Essen-området, verdens største indenlands-flodhavn.

Søfartsmessen var arrangeret af den tyske marineforening (Deutscher Marinebund) i samarbejde med den tyske marine og den tyske handelsflåde, og til stævnet var inviteret repræsentanter for søens folk på bred international basis. Fra dansk side deltog bl.a. 3. Ministryrgerdivision, og tilsvarende enheder var mødt op fra Belgien, Canada, England, Frankrig, Holland og Italien.

Programmet var lagt op i det store plan med åbning af udstillinger fra den tyske orlogsflåde, den søgående handelsflåde, kystfarten, flodfarten o.s.v. med modtagelse på rådhuset, med festbanket og med nærværelse af bl.a. den tyske flådeinspektør, forsvarsministeren, udenlandske marineattachéer og talrige repræsentanter for rigs-, kreds- og lokale myndigheder.

Messen med den i øvrigt meget imponerende og interessante udstilling må ses som et led i en hverve-kampagne for tilgang til den tyske orlogs- og handelsflåde og endvidere som et led i bestræbelserne for at bygge bro over landegrænserne på basis af fælles maritime interesser.

Som et særligt træk var der arrangeret et møde med repræsentation for marineforeningerne i Tyskland, Belgien, Holland, Frankrig, Østrig og de nordiske lande. Fra dansk side deltog landsformanden, fra Norge præsidenten for Norsk Orlogsforbund og fra Sverige en repræsentation fra Halmstad.

På tysk og delvis fransk initiativ blev grunden lagt til skabelse af en international søfarts-federation. De nærmere bestemmelser for dens formål og virke er endnu ikke udarbejdet, men et foreløbigt skøn antyder, at der her kan være startet et bygningsværk, som med årene har mulighed for at udvikle sig til internationalt kammeratskabsforbund af søens folk fra orlogs- og handelsmarinerne. Hvis det bliver en realitet, vil også vor marineforening kunne tænkes at deltage.

Kaj Hertz

Fra afdelinger og distrikter

BOGENSE

A. Vestergaard rapporterer, at generalforsamlingen blev afholdt i marinestuen på Bogense Hotel den 26. februar, hvor formanden holdt en mindetale for Marineforeningens æresformand og oplæste meddelelsen fra hovedbestyrelsen om foreningens deltagelse ved bisættelsen.

Til bestyrelsen genvalgte formand A. Vestergaard, og i stedet for skibsbygger Ejler Petersen, som efter 20 års virke i ledelsen ikke ønskede genvalg, nvalgte grosserer Frank Nicolajsen.

DISTRIKT I

O. Reumert oplyser, at der ved mødet 19. april blev valgt ny repræsentant for distriktet: Torben Jensen, formand for afdelingen i Glostrup/Tåstrup. Til suppleant valgte kasserer Møenbak fra Frederiksberg afdelingen.

DISTRIKT IV

Fra Næstved afdelingen meddeler sekretær Bohn-Jespersen, at man på distriktsmødet 19. marts i Haslev Marinestue besluttede, at der om muligt i lighed med 1971 skulle arrangeres en sommerudflugt med deltagelse fra alle afdelinger i distriktet.

EBELTOFT (skoleskibsbesøg)

Afdelingens næstformand og sekretær, Jørgen Brøgger, fortæller, at generalforsamlingen, som med psykologisk forudseenhed var placeret mellem en fregat-skydning og en torskespisning, valgte styrmand Hans Aage Girsel til nyt medlem af bestyrelsen i stedet for Jørgen Hove. Efter 17 år i bestyrelsesarbejdet – de sidste 6 år som næstformand – ønskede denne ikke genvalg.

Ved et konstituerende bestyrelsesmøde genvalgte Aage Andersen til formand. Under fordelingen af andre tillidsposter blev Hans Aage Girsel udpeget til redaktør af afdelingens medlemsblad. – Nu glæder vi os til at se et eksemplar af bladet.

10. april deltog formanden og næstformanden i en sammenkomst i Århus-afdelingen. Der blev ved denne lejlighed slået til lyd for udvidet samarbejde mellem afdelinger i nabobyerne.

I ugen fra 16. til 21. april var skoleskibet »Danmark« på besøg i Ebeltoft – direkte hjemkommet fra De Vestindiske Øer. Som kommunens gæster deltog alle eleverne i en bustur i omegnen med forudgående borgmestermodtagelse på rådhuset og efterfølgende bespisning med grillstegte kyllinger.

Marineforeningens Ebeltoft-afdeling var desuden vært ved en middag for skibets officerer med deltagelse af borgmesteren og byens andre honoratiøres. Kaptajn Wilhelm Hansen aflagde en munter beretning om det afsluttede togt og overrakte afdelingens

formand den stander, som havde vajet fra skibets mastetop på hele togtet. Standeren er nu ophængt i Marinestuen. Et af afdelingens medlemmer, hr. redaktør Poul Hvitved kvitterede med anekdoter fra den epoke, da Ebeltoft var en rigtig søfartsby med fuldriggere på reden. Nogle dage senere deltog repræsentanter for afdelingens bestyrelse i en reception og frokost ombord i skoleskibet, hvor man bl.a. overværede, at eleverne fik overrakt eksamensbeviser og flidspræmier. Samme aften forlod skoleskibet Ebeltoft, og kaptajn Hansen holdt sit løfte til byen: Afsejlingen skete under fulde sejl.

Det bør nævnes, at hele dette arrangement kom på benene på initiativ af afdelingens medlem, kaptajn S. P. Karstensen, Mols-Linien. Det var ham, som i første omgang gik til borgmesteren med ideen, og det fortjener han anerkendelse for.

Vintersæsonens sammenkomster i Marinestuen har i øvrigt budt på fremvisning af film optaget under fregatten »Jylland«s ankomst til byen, et foredrag om den danske marine på Middelgrundsfart 9. april 1940, en film om m.s. »England«s krydstogt til De Vestindiske Øer, om det svenske forsvar, om den danske søredningstjeneste, om Ebeltoft som søkøbstad og om afdelingens fisketure.

22. april holdt man afslutning ved at tage en tur med Mols-Linien, hvor man på rejsen til Sjællands Odde fik forevist skibet af kaptajn Morten Jensen.

4. juni holdtes sommerens første fiskeur med m.s. »Freden« af Ebeltoft. Medlemmer af afdelingen i Århus var inviteret med.

ESBJERG

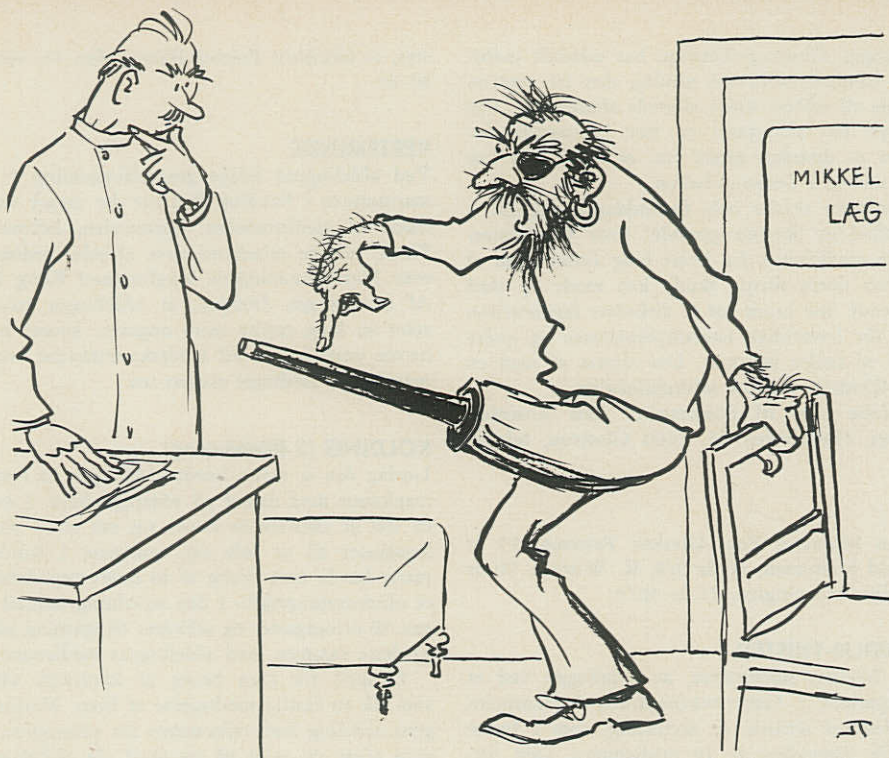
Ernst Madsen oplyser, at afdelingen 20. juni mistede en god kammerat, fhv. skibsfører B. Ulv, som havde været medlem i over 40 år, den sidste tid som æresmedlem.

Tre af bestyrelsesmedlemmerne har rund fødselsdag denne sommer. Det er kasserer Sigvart Bjerregaard, som 28. juni fyldte 70 år, fiskeskipper Børge Holm, som den 20. juni blev 50 år, og fiskeskipper Jesper Glistrup, som fylder 75 den 20. august i år.

GILLELEJE

Verner Nielsen rapporterer, at afdelingen har afholdt sin traditionelle sammenkomst med damer på Fyrkroen med meget stort fremmøde. Afdelingens formand, Peter Svendsen sagde mindeord om vor afdøede konge, og blikkenslagermester T. H. Engelhardt, Helsing, fik overrakt 50-års emblemet.

Afdelingen har mistet et af sine gode medlemmer, ejendomsrådgiver Benny Lassen, som omkom ved flyveulykken i Dubai. Kammerater var til stede ved bisættelsen med afdelingens flag.

- Har De et middel mod pæleorm, doktor?

GODTHÅB

Det har altid været tradition, at afdelingen på Kongens fødselsdag afholdt en sammenkomst for bestyrelsens medlemmer og for personer, der har haft tilknytning til afdelingens arbejde. Selv om Marineforeningens æresformand er gået bort, har man dog besluttet, at traditionen skal fortsætte, indtil anden afgørelse foreligger. Sammenkomsten blev derfor holdt efter det sædvanlige ritual lørdag den 11. marts.

GLOSTRUP (ny marinestue)

Man fornægter ikke traditionerne i denne afdeling, hvorfra der igen kan hentes masser af nyheder fra det lille månedsblad »Så til søs«:

På den årlige admiralsforsamling 3. februar fortalte formand Torben Jensen om, hvordan afdelingen havde forholdt sig under Kongens sygdom og bisættelse. Afdelingen havde været repræsenteret med 10 mand på Amager Torv i forbindelse med begravelseshøjtideligheden. Christian Bønnelycke fulgte op med mindeord over Marineforeningens æresformand. Generalforsamlingens valg til bestyrelsen bragte ikke store ændringer. Af Torben Jensens beretning fremgik tydeligt, at der stadig er krudt i afdelingen, som nu har 153 medlemmer.

7. februar afholdt skyttelaugets sin ordinære generalforsamling i Glostrup-hallen. Her fortalte formanden, Jens R. Christensen om aktiviteten i det forløbne

år, hvor der har været afholdt 26 skydninger, og om forberedelserne til fregatskydningen 6. maj og landskyttestævnet 10. september.

Af andre begivenheder kan omtales karnevallet 1972, som slog alle tidligere rekorder, og en række vellykkede møder i »Kahytten«. Især skal fremhæves afskedsfesten 6. april, der formede sig som en varm hyldelse til ægteparret Helge og Grethe Petersen, som i over 20 år har stillet lokaler til rådighed for afdelingen med de ulemper og gener, som en sådan gæstfrihed uundgåeligt må medføre.

Om de nye og større lokaler i Hjemmeværnsgården på Falkevej i Glostrup fortæller Torben Jensen, at man nu har plads til 75 deltagere i arrangementerne, hvor man før måtte nøjes med at klemme 55 mand sammen. Indvielsen fandt sted 4. maj med deltagelse af gæster fra Glostrup Hjemmeværn og repræsentanter fra venskabsforeningen i Malmø, Flottans Män. Aftenens taler var orlogspræst Rørskov fra Holmens kirke. Han viste lysbilleder og talte om livet til søs på et af flådens skibe.

Af arrangementerne i juni kan specielt omtales en udflugt til Roskilde, hvor man besøgte vikingeskibshallen, sejlede en tur på fjorden med veteranskibet »Skjælskør« og tømte medbragte madkurve ved Østskoven. Fregatskydningen 6. maj var en af årets hovedbegivenheder og resulterede i Egon Helge Olsens udnævnelse til fregatkaptajn. 15. juni var afdelingens medlemmer inviteret til aftensejls på Sundet med det maritime hjemmevern.

Skyttelaug, Glostrup-Tåstrup, har udsendt indbydelser til Landsskyttestævnet søndag, den 10. september. Mange vil sikkert starte allerede aftenen før, idet Skyttelaug har arrangeret en stor kammeratskabsaften. Der er desuden sørget for, at tilrejsende kan få billigt natlogi i Glostrup-hallen.

Om søndagen skydes hele formiddagen, og ind imellem afholdes Skyttelaugsmøde, hvor to stemmeberettigede medlemmer fra hvert laug (efter først at have affyret deres skarpe skud) kan møde op med det resterende løse krudt for at diskutere fastsættelsen af regler for fremtidige landsskyttestævner og andre spørgsmål af fælles interesse. Der sluttet af med en frokost i Glostrup Hallens selskabslokaler.

Tilmeldelse sker til frisormester Jens Rosenfelt Christensen, Hovedvejen 65, 2600 Glostrup, telefon 96 05 64.

HALS

Afdelingen lykønsker Poul Givskov Petersen, 75 år 5/6, Harald Mathiasen, 60 år 2/8, K. Wismer, 70 år 11/9, Holger Henningsen, 75 år 30/9.

HANSTHOLM-THISTED

Aage V. Nielsen rapporterer, at afdelingen ved et orienteringsmøde i hjemmevernsgården i Hansholm den 16. februar stiftede et skyttelaug, som i første omgang fik tilmelding af 20 medlemmer. Den første skydning fandt sted 28. februar.

HILLERØD

Afdelingen har til dette nummer af bladet indrapporteret følgende mærkedage: Bødkermester Alfred Teel, 65 år 30/4, distriktsformand F. A. Andreasen (formand for Hillerød-afdeling i 11 år), 60 år 9/5, værtinde for Hillerød-afdeling, fru Karla Hansen, Slotskroen, 60 år 15/5.

Formand F. Andreasen nåede lige at få yderligere to fødselsdags-lykønskninger med: Fabrikant Arne Ejby Hansen, 28/8 50 år, Kabelmester S. E. Mikkelsen, 26/8 65 år.

HJØRRING (ny marinestue)

Formand Per With beretter, at man den 10. februar afholdt nytårsskydning i Vendiahallen. Det vil blive en årlig tilbagevendende begivenhed først på året. Vandrepokalen blev første gang vundet af maskinassistent Jens Hansen. Sideløbende med hovedskydningen afholdtes flere serieskydninger og en dameskydning, og der blev truffet aftale om en fast skydedag hver måned.

Efter 10 år er det lykkedes for afdelingen igen at få stillet et lokale til rådighed for indretning af en marinestue. Det er i restaurant »Spjældet«, hvis vært Flemming Jensen er medlem af foreningen.

HORSENS

Der var genvalg til bestyrelsen over hele linien ved afdelingens generalforsamling 29. februar. Det oply-

stes, at fabrikant Folmer Hansen den 18. april fyldte 65 år.

KERTEMINDE

Ved afdelingens årlige generalforsamling 5. marts i marinestuen i Pavillon Pax var der meget stort fremmøde af medlemmerne. Formanden, købmand Eigil Finch, udtalte mindeord over afdøde medlemmer og over Marineforeningens æresformand Kong Frederik. Af beretningen fremgik, at afdelingen havde forestået en lang række store opgaver, hvoraf bør fremhæves værtsskabet ved landsskyttestævnet, for hvilket man havde modtaget megen ros.

KOLDING (2 flådebesøg)

Lørdag den 4. marts havde afdelingen en festlig sammenkomst med damer på »Staldgården«. I øvrigt har en del af aktiviteten drejet sig om at få danske orlogsgaster til at føle sig velkomne i Kolding. 17. marts havde man besøg af to motortorpedobåde samt et olieforsyningseskibe. I den anledning indbød foreningen 20 orlogsgaster og officerer til spisning på »Staldgården« sammen med afdelingens medlemmer.

7. april fik man besøg af korvetten »Bellona«, som fik en festlig modtagelse af byen. Marineforeningens afdeling bød velkommen fra ydermolen, hvorfra man afgav en salut på tre skud, da skibet stod havnen ind. Om eftermiddagen var der arrangeret besøg for besætningen på Slotsmøllen, og om aftenen var skibets besætning med damer inviteret til en festlig aften i marinestuen. Et prisværdigt initiativ var den »spiseseddel«, som afdelingen havde ladet udarbejde med orientering til orlogsgasterne om, hvad byen havde at byde på af attraktioner, seværdigheder og underholdning.

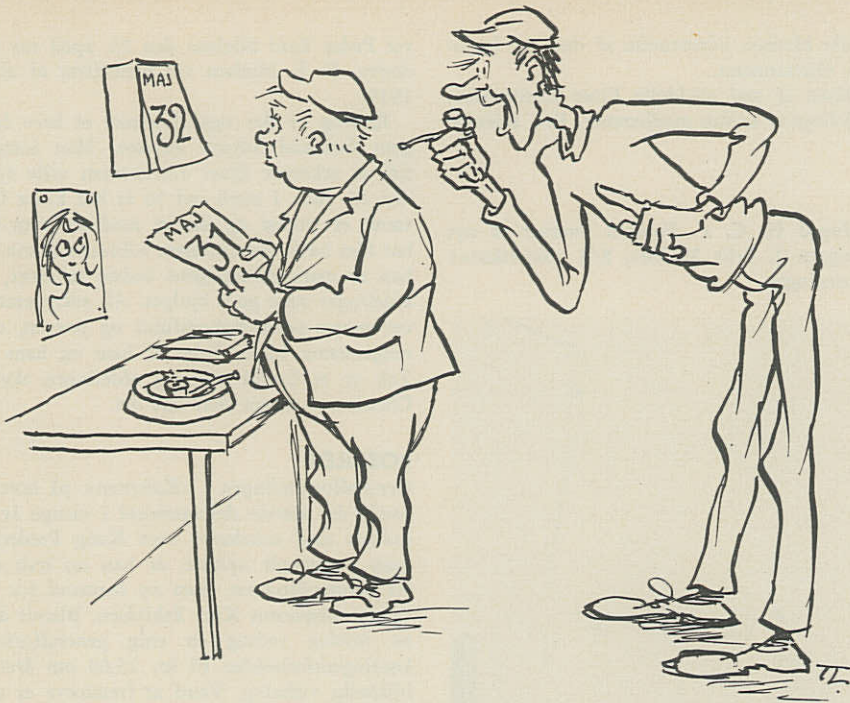
Formand M. Burchardt fortæller i øvrigt, at Marineforeningens afdeling i Kolding nu har oprettet et skyttelaug, som i løbet af foråret har afholdt tre afstendninger på de nye skydebaner i KFUM's sports-hal.

KGS. LYNBY

28. februar afholdtes den ordinære generalforsamling i marinestuen på Lottenborg. Et tidligere planlagt arrangement på H.M. Kongens fødselsdag blev aflyst. Til gengæld holdt man et løfte til Tårn-kammeraterne om et arrangement i deres lokale hjemstavn. 18. marts afvikledes et stort bankospil på Taarbæk Kro. Afdelingens fødselsdag fejredes i marinestuen 18. april.

Afdelingen gratulerer Axel Aarre, 75 år 1. juli. Axel Hauberg, 60 år 26. juli. Arthur Pedersen, 70 år 21. august. Rudolf Serridslev, 70 år 19. september, og Egon Jørgensen, 50 år 27. oktober.

Formand Jørgen Mortensen oplyser, at foreningens æresmedlem Ejnar Brolykke afgik ved døden den 10. marts i år, kun en måned før han havde kunnet fejre sit 50 års medlemskab af Marineforeningen.

– Fordi vi lige har passeret datolinien, naturligvis!

KØBENHAVN

Skyttelaugets formand Ove Gregers Petersen oplyser, at man har lidt et smertelig tab ved markør E. Poulsens død den 12. marts. Det er en kammerat, man sent vil glemme. I 45 år passede han markørfaget med en sjælden trofasthed og interesse ved laugets skydninger.

NÆSTVED

Ved generalforsamlingen 17. februar i marinestuen udtalte formanden, Børge Larsen, mindeord over Marineforeningens æresformand H.M. Kong Frederik og over 4 kammerater, som var gået bort i årets løb. Medlemstallet ligger stadig omkring 200, og kasserer Knud Jørgensen kunne oplyse, at kassebeholdningen var yokset pænt siden sidste år. Det er især fregat-skydningen, der støtter økonomien.

18. marts afholdtes vinterfest i lokalerne ved marinestuen. Damerne var med, og der blev naturligvis danset.

En lykønskning sendes til C. A. Vernøe, 80 år 17. juli. Tømremester Vilh. Hansen, 60 år 4. september. Tømrer Poul Larsen, 60 år 21. september, og vinhandler Hother Lund, 70 år 10. november.

ODENSE

I anledning af formanden, ingeniør E. D. Fyllings 70 års fødselsdag havde afdelingen arrangeret en ekstraordinær kammeratskabsaften den 28. marts.

PADBORG-GRÅSTEN

Afdelingens formand, vicekonsul Herluf Hansen melder alt vel ombord, efter at man på generalforsamlingen 14. marts i marinestuen har gjort status og genvalgt alle bestyrelsesmedlemmer.

RANDERS

Måned for måned bliver hovedkontoret og »Under Dannebrog« holdt à jour med aktiviteten gennem regelmæssige rapporter fra afdelingens sekretær Ejner Christensen. Det er ikke hans skyld, at en del oplysninger bliver viderebragt med ret stor forsinkelse.

Af referatet fra generalforsamlingen i marinestuen 12. februar fremgår, at bestyrelsen fortsætter uændret med Schytte Hansen som formand. Denne mindedes på mødet i smukke ord Marineforeningens æresformand og 4 afdøde kammerater. Desværre er der udsigt til, at afdelingens 208 medlemmer kan blive hjemløse et stykke tid, idet der er tale om salg af Håndværkerforeningens bygning, hvor marinestuen har til huse.

Kasserer P. Jepsen fremlagde afdelingens regnskab, som udviser en pæn lille formue, og i beretningen fra skyttelaugets kunne Palle Madsen oplyse, at man var ved at forberede 50 års jubilæet til næste år.

11. marts afholdtes katteskydning på banerne i Håndværkerforeningen og stiftelsesfest i Fjordens klubhus. Under festmåltidet foretog skyttelaugets

formand Palle Madsen udnævnelse af den nye katekonge, Erik Gjettermann.

I begyndelsen af maj meddelte Ejner Christensen, at et af afdelingens ældste medlemmer, fhv. skibsfø-

Fhv. havnefoged H. C. F. Poulsen hverver et nyt medlem (skipper J. Friis Madsen, S/S »Skjælskør«) til Marineforeningen.

rer Peder Emil Nielsen den 23. april var afgået ved døden. P. E. Nielsen var medstifter af afdelingen i 1919.

Endelig er der også kommet et brev fra afdelingens formand Schytte Hansen. Han fortalte i god tid, at sekretær Ejner Christensen ville fylde 80 år den 18. juni. I mere end 50 år har Ejner Christensen været et trofast og skattet medlem, som for længst har fået hædersbevisningen »Æresmedlem«. Hvis ikke han er marineforeningens bedste sekretær, må andre afdelinger være godt hjulpet. Alt sekretærarbejdet bliver passet samvittighedsfuldt og præcist, og alle arrangementer bliver fulgt af ham og hans fru Ester. Tak er et fattigt ord, og afdelingen skylder Ejner Christensen meget mere end det.

ROSKILDE

Generalforsamlingen i »Kahytten« på hotel Prindsen havde det største deltagerantal i mange år. Der blev indledt med mindeord over Kong Frederik IX, og Ivan Strangholt oplyste, at han nu trak sig tilbage fra formandsposten. Som ny formand for afdelingen valgtes disponent Kurt Eskildsen. Blandt de indkomne forslag vedtog en enig generalforsamling en kontingentforhøjelse til kr. 25,00 om året med øjeblikkelig virkning. Værd at fremhæve er også § 5 i afdelingens love, hvor det bl.a. nævnes, at man for at kunne deltage i forårets afslutningsfest må have indbetalt sit kontingent senest 31. marts samme år.

A propos fest: Denne blev fejret 12. april med pokal-keglespil, fællesspisning, lotterier og kammeratligt samvær.

Afdelingens nyhedstjeneste (Flemming Petersen) rapporterer, at man 3. juni havde et festligt arrangement med deltagelse af gæster fra afdelingerne i en række sjællandske byer. Gæsterne blev budt velkommen til Roskilde i turistbureauets have, hvor turistchef Jens Mørkegaard fortalte om byens historie. Derefter blev man vist rundt i byens største maritime seværdighed, vikingskibshallen, og så gik turen med veteranskibet »Skjælskør« ud gennem fjorden i frisk blæst. Efter at have besøgt Eskildsø og Østskov sluttedes af i Roskildehallens restaurant med skafning og en svingom.

Dagen sluttede med, at afdelingens gamle flag blev halet ned for sidste gang. Et nyt flag fik man skænket som gave af Danmarkssamfundet og overrakt af Arveprins Knud ved en højtidelighed i Christiansborg slotskirke 15. juni.

SILKEBORG

Af beretningen for den ordinære generalforsamling 15. februar fra sekretær S. Bøgh-Søtensen fremgår, at afdelingens formand udtalte mindeord for Kong Frederik IX og for medlemmer, der er gået bort i det forløbne år. Man behandlede planer for den årlige fællesskydning, som skulle finde sted 17. marts, tilrettelagt af garderforeningen, og for en sejltur med

S/S »Skjelskør« står ud af Roskilde havn med Marineforeningens udflugtsdeltagere. Foto Jytte Jørgensen.

en afdeling af marinehjemmevernet. Der blev udtalt kritik over, at der ikke havde været afholdt distriktsmøder i det forløbne år.

Afdelingens formand Holger Sivertsen har i et senere brev henledt opmærksomheden på, at sekretær (tidl. formand) S. Bøgh-Sørensen fyldte 75 år 11. marts. Han havde tidligere gjort en energisk og initiativrig indsats for foreningen, og hans interesse for Marineforeningens sag havde skabt ringe i vandet, så man også i hovedbestyrelsen havde haft bud efter ham. På hans foranledning blev der sluttet mange venskaber mellem afdelingerne. Det var et savn, da han trak sig tilbage fra formandsjobbet, men en trøst, at afdelingen fremdeles må nyde godt af hans store interesse og hjælpsomhed.

SKAGEN (Marineminder)

Med stor forsinkelse har redaktionen fået lejlighed til at se den smukke lille jubilæumsbog, som blev udsendt i anledning af afdelingens fødselsdag 10. december 1971. Her fortælles om afdelingens tilblivelse, om Skagens marinestue, et virkeligt seværdigt lille søfartsmuseum, som har fundet et blivende sted på Brøndums hotel. I øvrigt er bogen krydret med blade af Skagens historie i storm og stille. For bogens tilblivelse står afdelingens formand, sejmagermester Joe Jørgensen og Søren Bostrup.

STUBBEKØBING

Formand Harald Jensen oplyser, at generalforsamlingen i marinestuen på Hotel Grønsund den 4. april nyvalgte Verner Jensen til kasserer. Ved den efterføl-

gende spising overrakte distriktsrepræsentant E. Semberg femten 25 års tegn.

SVENDBORG

Ved generalforsamlingen 11. februar i marinestuen på hotel Ærø mindedes formanden, Carl Børge, afdøde medlemmer og holdt en meget smuk mindetale for Kong Frederik IX, hvori han bl.a. kom ind på Kongens tilknytning til Svendborg. Ved en sammenkomst efter generalforsamlingen blev afdelingens tidligere formand, kaptajn Hans Reynolds udnævnt til æresmedlem.

SØLLERØD/HOLTE

J. Chr. Mortensen fortæller, at afdelingen den 24. juni afholdt sankt hans-fest i Kaldred ved Kalundborg (hos J. C. Mortensen). Der var fællesspising, heksebål og dans i laden.

Afdelingen har desuden planlagt fødselsdagsfesten til den 27. august.

TØNDER

Ernst Madsen, Esbjerg, oplyser, at afdelingen i Tønder den 10. maj havde flagindvielse under festlige former. Alle afdelinger i distriktet var indbudt, og der var bl.a. deltagelse af 12 mand fra Esbjerg. Det var en fornøjelig aften med fælles spising og dans.

AARHUS

Afdelingen gratulerer: Driftsleder Svend Jensen, 50 år 22. juli. Læderhandler H. Knud Jørgensen, 70 år 21. september. Poul la Cour Olsen, 70 år 7. december. Havnekaptajn Knud Morbech, 65 år 22. december.

Illustrationerne gengiver bøgerne i samme rækkefølge som i teksten.

Ny maritim litteratur

Vore krydsere

Kommandørkaptajn R. Steen Steensen fortæller om de 11 danske orlogsskibe, som i perioden fra 1885 til 1930 blev klassificeret som krydsere. Skibstypen var en afløser for sejlskibstidens fregat, korvet og brig. 200 s., ill., kr. 33,- i kommission hos Strubes Forlag.

Chronology of the War at Sea 1939-45 (I)

Første bind af et tysk storværk i engelsk oversættelse udarbejdet af J. Rohwer og G. Hummelchen. Når bind II foreligger, vil det være en komplet søkrigsdagbog, hvis index bringer navnene på 8.000 krigsskibe og mere end 3.000 personer. Bind I 268 s., ill., £ 5,50, Ian Allan, London.

U-Boats in Action 1939-1945

Under den 2. verdenskrig sankede tyske undervandsbåde ca. 3.000 skibe. Over dette emne har Bodo Herzog udarbejdet en reportage med 450 fotos ledsaget af tekst på engelsk og tysk. 256 s., £ 4,50, Ian Allan, London.

The Metal Fighting Ship in the Royal Navy

Jern- og stålskibene i den engelske flåde fra 1860 til 1970 og typerne udvikling beskrives af E. H. H. Archibald. Ray Woodward har illustreret med 350 skibsprofiler og enkelte helsides farvelegte plancher. 226 s., stort format, £ 6,00 net. Blandford Press, London.

Loss of the Scharnhorst

I serien om søslag i nærbillede giver Anthony J. Watts en skildring af jagten på den tyske slagkrydser, som havde været en frygtelig plage for konvojerne til Murmansk. 84 s., ill., 30 sh. net. Ian Allan, London.

Night Action off Cape Matapan

Forfatteren, kaptajn S. W. C. Pack, deltog selv i det første store søslag, hvor

radar og flyvemoderskibe spillede en afgørende rolle, da britiske og italienske flådestyrker mødtes i marts 1941 øst for Kreta. 146 s., ill., 44 sh net. Ian Allan, London.

Royal Sailors

De sidste 200 år har der i Storbritannien været tradition for, at medlemmer af den kongelige familie gør tjeneste i en periode i The Royal Navy. A. Cecil Hampshire har studeret denne tradition og dens betydning. Han belyser 11 kongelige sømænds karriere fra 1758 indtil prins Philip's deltagelse i den 2. verdenskrig. 224 s., ill., £ 3,25, William Kimber, London.

British Submarines at War 1939-1945

Et levende og præcist billede af de britiske og allieredes undervandsbådes indsats under 2. verdenskrig. Alastair Mars, der selv har været ubådskaptajn, beskriver bl.a. 16 britiske enheders forsøg på at genere tyskernes invasion i Norge i 1940. 256 s., ill., £ 3,25 net. William Kimber, London.

Forecast for Overlord

Dr. J. M. Stagg, som var general Eisenhower's chefmeteorolog i juni 1944, gør rede for den kolossale betydning, som forudsigelserne af vejrforholdene havde i forbindelse med de allieredes invasion i Europa. Det er senere påvist, at ingen anden dag kunne være benyttet med succes. 128 s., £ 2,60, Ian Allan, London.

The Age of Nelson

Andet bind af værket om Englands herredømme på havene, skrevet af G. J. Marcus, kan læses selvstændigt som en begivenhedsrig beretning om perioden fra 1793 til 1815, da rivaliseringen mellem Frankrig og Storbritannien mundede ud

i en storkrig. 528 s., 105 sh., George Allen & Unwin, Hemel Hempstead.

Sloops and Brigs

En beretning af James Henderson om de mindste skibstyper i The Royal Navy for ca. 180 år siden. Hvem vidste, at en sloop dengang var en fuldrigger? 190 s., ill., £ 2,75 net. Adlard Coles, London.

Ships of British Oak

Aktiviteten på skibsværfterne i Hampshire fra 1690-1820, hvor der fostrinsvis blev bygget orlogsskibe, bl.a. til admiral Nelson. A. J. Holland fortæller om konstruktionsmetoder, materialer, arbejdsforhold m.m. 204 s., ill., £ 3,15 net. David & Charles, Newton, Abbot.

Pictorial History of the Royal Navy II

Antony J. Watts skildrer i koncentreret tekst og talrige illustrationer perioden fra 1880-1914, hvor slagskib, krydser, destroyer og ubåd blev udviklet, og hvor flyvemaskinen blev introduceret. 144 s., £ 2,40, Ian Allan, London.

Marine Salvage

Beretninger om bjærgning af skibe, samlet af Joseph N. Geres, som i 31 kapitler belyser udviklingen fra oldtidens primitive metoder til vor tids havning af kæmpeskibe fra havbunden, distancebugsering, undervandsarkæologi m.m. 525 s., ill., £ 4,75 net. David & Charles, Newton Abbot.

Kaperfart auf allen Meeren

Krigsdagbog fra den tyske hjælpekrydser »Komet«, hvori kontreadmiral Robert Eysen giver en skildring af skibets dramatiske verdensomsejling på 516 dage. Efter at have ødelagt eller opbragt 9 skibe nåede »Komet« heldigt tilbage til Hamburg i god behold. 266 s., ill., DM 19,80 net. Koehlers, Herford.

